

Școala Națională de Studii Politice și Administrative
Facultatea de Administrație Publică

**Influența rețelelor social-media
asupra guvernării în era digitală**
- lucrare de licență, Administrație Europeană -

Coordonator

Conf. Univ. Dr. Cătălin VRABIE

Absolvent

Florea V. Dinu

**București
2024**

Instrucțiuni de redactare (A se citi cu atenție!!)

1. Introduceți titlul lucrării în zona aferentă acestuia – nu modificați mărimea sau tipul fontului;
2. Sub titlul lucrării alegeți dacă aceasta este de licență sau de disertație;
3. Introduceți specializarea sau masteratul absolvit în zona aferentă acestuia de pe prima pagină a lucrării;
4. Introduceți numele dvs. complet în zona aferentă acestuia (sub Absolvent (ă));
5. Introduceți anul în care este susținută lucrarea sub București;

NB: Asigurați-vă că ați șters parantezele pătrate din pagina de gardă și cuprins.

6. Trimiteți profesorului coordonator lucrarea doar în format **Microsoft Word** – alte formate nu vor fi procesate;
7. **Nu ștergeți declarația anti-plagiat și nici instrucțiunile** – acestea trebuie să rămână pe lucrare atât în forma tipărită cât și în cea electronică;
8. **Semnați declarația anti-plagiat;**
9. **Cuprinsul este orientativ** – numărul de capitole / subcapitole poate varia de la lucrare la lucrare. **Introducerea, Contextul, Concluziile / Discuțiile și Referințele bibliografice sunt însă obligatorii;**
10. **Este obligatorie folosirea template-ului.** Abaterea de la acesta va cauza întârzieri în depunerea la timp a lucrării.

NB. Lucrările vor fi publicate în extenso pe pagina oficială a hub-ului Smart-EDU, secțiunea Smart Cities and Regional Development: <https://scrd.eu/index.php/spr/index>.

ATENȚIE: Lucrarea trebuie să fie un produs intelectual propriu. Cazurile de plagiat vor fi analizate în conformitate cu legislația în vigoare.

Declarație anti-plagiat

1. Cunosc că plagiatul este o formă de furt intelectual și declar pe proprie răspundere că această lucrare este rezultatul propriului meu efort intelectual și creativ și că am citat corect și complet toate informațiile preluate din alte surse bibliografice (de ex: cărți, articole, clipuri audio-video, secțiuni de text și sau imagini / grafice).
2. Declar că nu am permis și nu voi permite nimănui să preia secțiuni din prezenta lucrare pretinzând că este rezultatul propriei sale creații.
3. Sunt de acord cu publicarea on-line *in extenso* a acestei lucrări și verificarea conținutului său în vederea prevenirii cazurilor de plagiat.

Numele și prenumele: Florea V. Dinu

Data și semnătura: 4.12.2023

Cuprins

Abstract	[3]
Introducere	[3]
Context	[4]
Capitolul 1. Guvernarea în era digitală	[5]
1.1. Definirea guvernării în era digitală	[13]
1.2. Transformările aduse de tehnologiile AI și Blockchain în procesele guvernamentale	[24]
Capitolul 2. Rolul rețelelor social-media în guvernare	[27]
2.1. Evoluția rețelelor social-media și impactul lor asupra societății	[30]
2.2. Transparența și participarea cetățenilor prin intermediul rețelelor social-media	[33]
Capitolul 3. Securitatea datelor și confidențialitatea în era digitală	[35]
3.1. Manipularea informațiilor și propagarea știrilor false	[35]
3.2. Îmbunătățirea proceselor de securitate a datelor	[38]
Capitolul 4. Studiu de caz	[39]
Discuții / Concluzii	[47]
Anexa A. [Întrebările mini-chestionarului]	[48]
Referințe bibliografice	[49]

Template redactare lucrare licență / disertație (A se citi cu atenție!!)

Abstract

Tema "Influența rețelelor social-media asupra guvernării în era digitală" aduce în prim-plan o serie de concepte cheie reprezentând un demers esențial în explorarea transparenței democratice și a contribuției rețelelor social-media la o guvernare mai deschisă și accesibilă. Lucrarea își propune să evidențieze implicațiile semnificative ale acestei teme, concentrându-se asupra mobilizării civice și a schimbului de informații dintre guvern și cetățeni prin intermediul platformelor online. În ceea ce privește studiile prealabile, lucrarea se ancorează în literatura existentă, inclusiv articolele de specialitate, pentru a situa tematica în contextul conceptual și de cercetare al domeniului. Alegerea temei a fost motivată de relevanța crescută a conectivității la rețelele social-media în societatea contemporană și de impactul semnificativ asupra relației dintre cetățeni și guverne. Obiectivele cercetării vizează înțelegerea detaliată a schimbărilor în comunicare, participare civică și procesele decizionale influențate de prezența online. Abordarea cercetării se bazează pe o combinație între o analiză de conținut a postărilor online și o abordare descriptiv-empirică, utilizând analiza statistică pentru a interpreta datele cantitative. Astfel, se explorează atât modelele și temele specifice legate de guvernare și politică pe rețelele sociale, cât și corelațiile și tendințele generale în utilizarea acestora în context politic. Rezultatele cercetării evidențiază importanța comunicării online și a participării civice în procesele decizionale, între oameni și, de asemenea, dintre aceștia și guvern, subliniind atât avantajele, cât și riscurile asociate. Aceste concluzii aduc o perspectivă nouă asupra modului în care rețelele social-media modelează peisajul politic în era digitală, contribuind la înțelegerea complexității relației dintre guvernare și rețelele social-media.

Cuvinte cheie: Rețele social-media, Guvernare digitală, Participare civică, Comunicare online.

Introducere

În epoca actuală a tehnologiei avansate și comunicării digitale, guvernarea a suferit transformări semnificative, fiind influențată într-o măsură fără precedent de prezența masivă a rețelelor social-media. Treceam printr-o revoluție digitală, unde accesul rapid la informații și interconectivitatea globală au schimbat modul în care mulți oameni percep și interacționează cu lumea din jur. În timp ce generațiile anterioare preferau dialogul „față în față”, în zilele noastre, spațiul public își extinde orizonturile către o dimensiune nouă, cunoscută sub denumirea de „față în față digitală”. Înlocuind treptat convorbirile telefonice tradiționale, utilizarea aplicațiilor de social-media se instituie acum ca obișnuință în comunicare [1]. Rețelele social-media au dobândit o importanță semnificativă în cadrul scenei guvernării actuale, influențând modul în care informațiile sunt distribuite și cum cetățenii interacționează cu autoritățile. Aceste platforme oferă un canal rapid și eficient pentru cetățeni să împărtășească opiniile, să furnizeze feedback și să discute chestiuni de interes public. Astfel, ele contribuie la o comunicare mai deschisă între guvernanți și populație. Totuși, utilizarea intensivă a rețelelor social-media în contextul guvernării poate genera și provocări. Informațiile pot circula rapid și, uneori, fără verificare, ceea ce poate duce la răspândirea știrilor false sau a informațiilor distorsionate.

A fost aleasă tema " Influența rețelelor social-media asupra guvernării în era digitală " pentru a explora rolul esențial pe care aceste platforme îl au în modelarea interacțiunilor dintre cetățeni și guverne în contextul digital actual.

Lucrarea de licență este compusă din următoarele capitole:

- Capitolul 1: Guvernarea în era digitală;
- Capitolul 2: Rolul rețelelor social-media în guvernare;
- Capitolul 3: Securitatea datelor și confidențialitatea în era digitală;
- Capitolul 4: Studiu de caz.

În primul capitol, vom analiza schimbările esențiale ce au loc în cadrul guvernării în era digitală, unde tehnologiile în curs de dezvoltare și inovațiile digitale au devenit elemente de bază ale proceselor administrative. Analiza acestei evoluții oferă un cadru esențial pentru înțelegerea

transformărilor aduse de tehnologiile digitale în procesele guvernamentale, modernizarea administrării publice constituind un element esențial pentru stimularea dezvoltării economice și sociale la nivelul întregii societăți [2]. În contextul acestei revoluții digitale, accesul facil la informații și participarea activă a cetățenilor devin elemente centrale în configurarea unei guvernări transparente și orientate către nevoile reale ale societății.

În capitolul doi se explorează transformările evidente ale rețelelor social-media de la începuturile lor până în prezent, evidențind modul în care aceste schimbări au influențat dinamica guvernării. Anumite transformări vor contribui la îmbunătățirea calității vieții în societate, în timp ce altele vor exercita o influență negativă [1]. Un aspect important care va fi investigat este participarea cetățenilor prin intermediul rețelelor social-media. Se va examina modul în care aceste platforme facilitează accesul la informații guvernamentale, contribuind astfel la o transparență crescută a proceselor administrative. Totodată, vom analiza rolul vital pe care rețelele social-media îl joacă în încurajarea participării active a cetățenilor la dezbateri publice și în procesul luării deciziilor guvernamentale.

În continuare, capitolul trei se va concentra asupra importanței cruciale pe care o au protejarea datelor și menținerea confidențialității în contextul evoluției tehnologiei digitale. Analiza va acoperi amenințările și riscurile asociate manipulării și accesului neautorizat la datele personale sau sensibile în mediul online. Se va explora, de asemenea, impactul acestor aspecte asupra individului și societății, scoțând în evidență necesitatea măsurilor eficiente de securitate și a politicilor privind confidențialitatea într-o lume tot mai interconectată. În cadrul analizei, se vor aborda și subiecte precum manipularea informațiilor și propagarea știrilor false, evidențind modul în care aceste fenomene pot afecta securitatea datelor și integritatea informațiilor online. Totodată, se vor explora idei privind îmbunătățirea proceselor de securitate a datelor, concentrându-ne pe soluții inovatoare și tehnologii avansate care pot contribui la contracararea amenințărilor cibernetice și la asigurarea unui mediu online sigur.

Capitolul patru examinează interacțiunea esențială dintre oameni și guvern, evidențind atât avantajele, cât și riscurile asociate acestui proces. Utilizând o analiză statistică pentru interpretarea datelor cantitative, se va examina modul în care rețelele social-media influențează discursul și opinia publică în contextul guvernării. Analiza se concentrează pe modul în care comunicarea online și participarea civică modelează dinamica relațiilor dintre cetățeni și autorități. Concluziile obținute aduc o perspectivă nouă asupra influenței rețelelor social-media în peisajul politic al erei digitale.

Context

În epoca digitală actuală, schimbările rapide în tehnologie au transformat fundamental modul în care societatea comunică și interacționează. Una dintre cele mai frecvente modalități de exprimare a E-democrației constă în exprimarea opiniilor prin intermediul platformelor online [3], rețelele social-media fiind un element important în evoluția relației dintre cetățeni și guverne.

Relevanța acestei teme este evidentă în perspectiva creșterii exponențiale a utilizării rețelelor social-media în societatea contemporană. Conectivitatea constantă oferită de aceste platforme redefiniște modul în care cetățenii se implică în procesele politice și interacționează cu structurile guvernamentale. Odată cu introducerea instrumentelor specifice Web 2.0, în special a portalurilor de social-media, wiki și bloguri începând cu anul 2005, putem afirma cu certitudine că cetățeanul devine un actor central în implicarea sa în procesul de guvernare [1].

Pentru a situa tema într-un cadru conceptual și de cercetare solid, lucrarea se bazează pe literatura existentă, inclusiv articole de specialitate și studii prealabile. Astfel, se propune o analiză detaliată a conceptelor cheie legate de mobilizarea civică și schimbul de informații în mediul online, ilustrând modul în care aceste aspecte influențează dinamica dintre cetățeni și guverne.

Lucrarea își propune să atingă mai multe obiective esențiale. Abordarea cercetării implică o analiză de conținut a postărilor online, utilizând analiza statistică pentru interpretarea datelor cantitative. Prin analiza modului în care se desfășoară guvernarea și politica pe rețelele social-media, și prin evidențierea conexiunilor și direcțiilor generale, lucrarea își propune să sublinieze cât de esențiale sunt comunicarea online și implicarea cetățenilor în procesele decizionale.

În concluzie, rezultatele cercetării vor evidenția atât beneficiile, cât și riscurile asociate utilizării rețelelor social-media, contribuind astfel la o înțelegere mai profundă a modului în care aceste platforme modelează peisajul politic în era digitală. Aceste rezultate vor oferi o bază solidă pentru formularea de strategii și politici eficiente menite să optimizeze relația dintre guverne și platformele digitale, în beneficiul unei guvernări corecte în era tehnologică.

Capitolul 1. Guvernarea în era digitală.

“Istoria guvernării digitale” este un subiect vast și complex, care implică evoluția tehnologiei informației și a comunicațiilor (TIC) și modul în care acestea au fost adoptate și utilizate de guverne pentru a îmbunătăți serviciile publice. Guvernarea digitală, sau e-Guvernarea, a început să se dezvolte odată cu apariția și răspândirea internetului în anii '90. Inițial, guvernele au început să utilizeze internetul pentru a furniza informații cetățenilor, cum ar fi legi, regulamente și alte documente oficiale. Aceasta a marcat începutul erei “guvernării prin internet” [4]. Pe măsură ce tehnologia a evoluat, guvernele au început să ofere servicii mai complexe online, cum ar fi plata taxelor, înregistrarea la servicii de sănătate și accesul la alte servicii publice. Acest lucru a dus la dezvoltarea conceptului de “guvernare digitală”, care implică utilizarea tehnologiei pentru a îmbunătăți eficacitatea serviciilor publice. În ultimii ani, guvernarea digitală a evoluat pentru a include nu doar furnizarea de servicii, ci și facilitarea participării cetățenilor la procesul democratic. Acest lucru include utilizarea rețelelor social-media pentru a se angaja cu oficialii aleși, votul online și consultările publice online [4]. Astăzi, e-Guvernarea este văzută ca un instrument esențial pentru a îmbunătăți transparența, a facilita participarea cetățenilor și a îmbunătăți eficiența serviciilor publice.

Guvernarea în era digitală, cunoscută și sub numele de e-Guvernare, implică utilizarea tehnologiilor digitale pentru a îmbunătăți accesul la livrarea serviciilor publice, pentru a facilita procesele administrative și pentru a îmbunătăți interacțiunile cu cetățenii.

Aceasta include diferite tipuri de interacțiuni digitale: [2]

- G2C – Government to Citizen: Aceasta implică utilizarea platformelor online pentru a oferi informații, servicii și asistență cetățenilor într-un mod rapid și eficient. De exemplu, cetățenii pot plăti taxe, pot solicita documente sau pot accesa informații publice prin intermediul site-urilor web guvernamentale.
- G2G – Government to Government: Aceasta implică utilizarea tehnologiei pentru a facilita colaborarea între diferite agenții sau departamente guvernamentale. De exemplu, diferite ministere sau agenții guvernamentale pot utiliza platforme digitale pentru a coordona proiecte comune, pentru a împărtăși date sau pentru a implementa politici la nivel național.
- G2B – Government to Business: Aceasta implică utilizarea tehnologiei pentru a facilita procesele de afaceri, cum ar fi înregistrarea unei companii, plata taxelor sau aplicarea

pentru licențe. De asemenea, guvernele pot utiliza platforme digitale pentru a comunica cu companiile, pentru a oferi informații relevante sau pentru a solicita feedback.

- G2E – Government to Employees: Aceasta implică utilizarea tehnologiei pentru a facilita interacțiunile dintre guvern și angajații săi. De exemplu, guvernele pot utiliza platforme digitale pentru a oferi angajaților acces la informații relevante, pentru a facilita procesele interne, cum ar fi aplicarea pentru concediu sau revizuirea înregistrărilor de plată a salariilor. De asemenea, aceste platforme pot fi utilizate pentru a îmbunătăți comunicarea internă, pentru a oferi formare și pentru a îmbunătăți satisfacția și retenția angajaților. G2E este o parte internă a sectorului G2G și are ca scop aducerea împreună a angajaților și îmbunătățirea partajării cunoștințelor.

Guvernul interacționează cu cetățenii prin intermediul platformelor online, oferind informații, servicii și asistență într-un mod rapid și eficient. Aceasta este esența relației G2C - Government to Citizen. În același timp, guvernele utilizează tehnologia pentru a facilita colaborarea între diferite agenții sau departamente [2].

În relația cu sectorul de afaceri, guvernele utilizează tehnologia pentru a facilita procesele de afaceri, cum ar fi înregistrarea unei companii, plata taxelor sau aplicarea pentru licențe. Aceasta este esența relației G2B - Government to Business [2].

În sfârșit, în relația cu propriii angajați, guvernele utilizează tehnologia pentru a facilita comunicarea internă și procesele administrative. Aceasta este esența relației G2E - Government to Employees. Fiecare dintre aceste relații are propriile sale provocări și oportunități.

Cu toate acestea, utilizarea tehnologiilor digitale în guvernare nu este fără provocări. Problemele legate de confidențialitate, discriminare algoritmică sau responsabilitatea deciziilor luate de sistemele AI sunt doar câteva dintre problemele care necesită o atenție deosebită. În plus, este esențial ca guvernele să navigheze cu atenție în peisajul complex al rețelelor de social-media, echilibrând beneficiile potențiale cu provocările inerente.

În plus, este important de subliniat că guvernarea digitală nu este doar despre tehnologie, ci și despre oameni. Cetățenii joacă un rol crucial în guvernarea digitală, nu doar ca beneficiari ai serviciilor publice, ci și ca participanți activi în procesele guvernamentale. Prin intermediul platformelor online, cetățenii pot oferi feedback, pot contribui la formularea politicilor și deciziilor și pot colabora cu guvernele pentru a îmbunătăți serviciile publice. Acest lucru necesită însă un nivel adecvat de alfabetizare digitală. Educația digitală este esențială pentru a asigura că toți cetățenii pot beneficia de oportunitățile oferite de guvernarea digitală și pot participa în mod eficient la societatea digitală. Guvernele au un rol important în promovarea alfabetizării digitale și în asigurarea că toți cetățenii au acces la tehnologie și au competențele necesare pentru a o utiliza în mod eficient.

“Guvernul de transformare” este un concept care se referă la modul în care guvernele își schimbă operațiunile și serviciile pentru a se adapta la era digitală. Acest proces implică utilizarea tehnologiei pentru a îmbunătăți accesibilitatea serviciilor publice [4]. Un exemplu de astfel de transformare poate fi observat în sectorul energetic al României, unde guvernul a lansat un program revoluționar de transformare a sectorului energetic, concentrându-se pe reducerea emisiilor de carbon și promovarea energiei regenerabile [5]. Acest program vizează crearea unui viitor mai curat și mai sustenabil, aducând schimbări semnificative în infrastructura energetică și stimulând inovația și creșterea economică verde. În plus, transformarea digitală a instituțiilor publice este o altă componentă cheie a guvernului de transformare. Autoritatea pentru Digitalizarea României, de exemplu, își propune să transpună o viziune nouă în sectorul public, prin avantajele transformării digitale, care duc la o productivitate mult mai ridicată a proceselor

[5]. În același timp, guvernul de transformare se angajează să protejeze drepturile individuale și să mențină competitivitatea în economie. De exemplu, Guvernul României a promulgat un decret de instituire a unei scheme de ajutor de stat pentru întreprinderile din sectoarele considerate a fi expuse unui risc real de relocare a emisiilor de dioxid de carbon [5].

“Guvernul de transformare” reprezintă un pas important în adaptarea la era digitală, cu accent pe îmbunătățirea serviciilor publice, promovarea durabilității și protejarea drepturilor individuale.

“Guvernul 2.0” este un termen care descrie utilizarea tehnologiei pentru a îmbunătăți accesul la informații guvernamentale și a încuraja participarea cetățenilor la procesul de guvernare. Acest concept reprezintă o evoluție a guvernării tradiționale, în care tehnologia și internetul sunt folosite pentru a facilita comunicarea bidirecțională între guvern și cetățeni [4]. În România, Guvernul 2.0 este reprezentat prin diverse inițiative care vizează digitalizarea serviciilor publice. De exemplu, Guvernul României a lansat o aplicație care permite interacțiunea cetățenilor cu administrația locală în baza unor formulare standardizate. Această aplicație face parte dintr-un efort mai larg de a digitaliza administrația publică și de a face serviciile guvernamentale mai accesibile pentru cetățeni. Un alt aspect al Guvernului 2.0 este utilizarea rețelelor social-media pentru a îmbunătăți comunicarea cu cetățenii. Multe instituții guvernamentale din România folosesc platforme precum Facebook, Twitter și LinkedIn pentru a disemina informații, a răspunde la întrebări și a primi feedback de la cetățeni [4].

Aceste trei exemple oferă o imagine cuprinzătoare a modului în care tehnologia poate fi utilizată pentru a îmbunătăți guvernarea și pentru a face serviciile publice mai accesibile și mai eficiente pentru toți cetățenii. Prin discutarea acestor subiecte, putem explora atât oportunitățile, cât și provocările pe care le prezintă era digitală pentru guvernare. Alegerea acestor subiecte reflectă importanța lor în înțelegerea impactului tehnologiei asupra guvernării în societatea contemporană.

“Indicele de Dezvoltare a Guvernării Electronice” (EGDI) al Organizației Națiunilor Unite (ONU) este un instrument important pentru măsurarea eficacității guvernării electronice la nivel global. Acesta evaluează performanța digitală a țărilor, analizând gradul în care acestea dispun de bazele necesare pentru a putea valorifica datele și tehnologia pentru a realiza o transformare digitală a sectorului public la nivelul întregii administrații și centrată pe om [6].

EGDI se obține pe baza mediei ponderate dintre trei indicatori primari [6]:

- Indicele infrastructurii de telecomunicații (TII);
- Indicele capitalului uman (HCI);
- Indicele serviciilor online (OSI).

În România, EGDI a avut o valoare de 0,7619, plasând țara pe locul 54 din 193 de țări în ceea ce privește indicele de participare electronică. Acest lucru evidențiază progresele realizate de România în ceea ce privește digitalizarea serviciilor publice, dar și provocările care rămân în calea unei transformări digitale complete [6].

“Indicele de Dezvoltare a Guvernării Electronice” al ONU este un instrument esențial pentru înțelegerea și îmbunătățirea guvernării electronice la nivel global. Acesta oferă o imagine clară a progreselor realizate și a provocărilor care rămân în calea unei guvernări electronice eficiente și accesibile pentru toți cetățenii.

- Indicele infrastructurii de telecomunicații (TII): Acest indice măsoară nivelul de dezvoltare a infrastructurii de telecomunicații dintr-o țară. Infrastructura de telecomunicații include rețelele de telefonie fixă și mobilă, rețelele de internet și alte

tehnologii de comunicații. Un TII ridicat indică o infrastructură de telecomunicații bine dezvoltată, care poate susține o gamă largă de servicii de comunicații și poate facilita accesul la servicii digitale. În România, de exemplu, Guvernul a aprobat indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții “Dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații de fibră optică” pentru a îmbunătăți infrastructura de telecomunicații.

- Indicele capitalului uman (HCI): Acest indice evaluează nivelul de educație și competențe digitale ale populației unei țări. Un HCI ridicat indică un nivel ridicat de educație și de competențe digitale, ceea ce poate facilita adoptarea și utilizarea tehnologiilor digitale. În România, de exemplu, stimularea productivității și dezvoltarea capitalului uman sunt văzute ca factori cheie pentru generarea creșterii economice, a mai multor locuri de muncă și a veniturilor mai mari.
- Indicele serviciilor online (OSI): Acest indice măsoară prezența online a guvernului în ceea ce privește furnizarea de servicii. Un OSI ridicat indică o prezență online puternică a guvernului, cu o gamă largă de servicii disponibile pentru cetățeni. În România, de exemplu, Comisia Europeană a monitorizat progresele înregistrate în domeniul digital prin intermediul rapoartelor privind indicii economiei și societății digitale (DESI), care include OSI. În 2021, România s-a situat pe ultimul loc în rândul statelor membre ale UE la categoria „servicii publice digitale”, deoarece toți indicatorii au fost cu mult sub media UE.

Indicele de Dezvoltare a Guvernării Electronice (EGDI), calculat de Organizația Națiunilor Unite, este un barometru important al progresului e-guvernării, evaluat în mod obișnuit o dată la fiecare doi ani. Ultima evaluare a avut loc în 2022 [6].

EGDI este calculat ca media ponderată a celor trei indicatori esențiali ai e-guvernării, fiecare fiind standardizat.

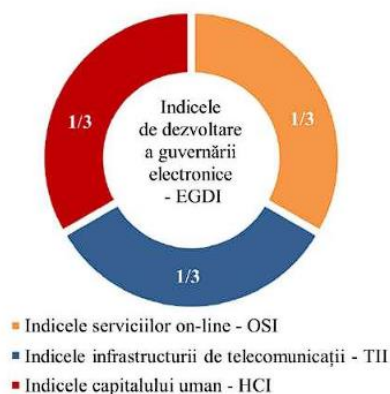

Fig. 1. Componența Indicelui de dezvoltare a e-Guvernării

Sursa: United Nations E-Government Survey 2016: E-Government in Support of Sustainable Development [6].

În ceea ce privește sugestiile și soluțiile pentru dezvoltarea guvernării digitale în România, Autoritatea pentru Digitalizarea României (ADR) a jucat un rol crucial. ADR a propus mai multe recomandări pentru implementarea soluțiilor IT pentru e-Guvernare. Aceste recomandări au fost concepute pentru a completa Catalogul național, adăugând elemente complementare care să servească drept fundament pentru dezvoltarea serviciilor publice electronice [7].

Aceste recomandări acoperă o gamă largă de aspecte, de la îmbunătățirea infrastructurii tehnologice până la crearea unui cadru legislativ care să sprijine implementarea e-Guvernării. Ele subliniază, de asemenea, importanța colaborării între diferitele părți interesate, inclusiv guvernul, sectorul privat și societatea civilă, pentru a asigura succesul inițiativelor de e-guvernare.

În plus, ADR a lansat proiectul PSCID (Platforma Software Centralizată pentru Identificare Digitală). Acest proiect reprezintă un pas important în direcția digitalizării serviciilor guvernamentale. PSCID va fi poarta de acces și primul punct de securizare a serviciilor de e-guvernare, oferind un sistem centralizat pentru gestionarea identităților digitale. Acest lucru va facilita accesul cetățenilor la serviciile publice electronice și va îmbunătăți securitatea acestor servicii [8].

Transformarea digitală a administrației publice a înregistrat progrese semnificative. Un exemplu major în acest sens este finalizarea proiectului EGOV [8]. Acest proiect a furnizat o Politică Publică în domeniul e-Guvernării, care reprezintă un plan de acțiune pentru transformarea digitală a administrației pentru următorii 10 ani. Acest proces de transformare digitală implică o investiție semnificativă de 2,4 miliarde de euro, o sumă care poate fi acoperită integral din fonduri europene.

În prezent, există 10 proiecte în implementare la nivelul Autorității pentru Digitalizarea României (ADR) [8]. Aceste proiecte au ca scop consolidarea cadrului necesar pentru digitalizarea instituțiilor publice. De exemplu, unul dintre aceste proiecte ar putea fi dezvoltarea unei platforme unice pentru serviciile publice, care să permită cetățenilor să acceseze toate serviciile publice dintr-un singur loc.

Un alt proiect ar putea fi crearea unui sistem de identitate digitală, care să permită cetățenilor să se autentifice în mod sigur atunci când utilizează serviciile publice online. Acest sistem ar putea utiliza tehnologii precum autentificarea multi-factor și criptografia pentru a asigura securitatea datelor personale ale cetățenilor.

Proiectul RO-Cloud este un proiect inițiat de Guvernul României care vizează crearea unei infrastructuri de cloud pentru sectorul public. Acest proiect va permite instituțiilor publice să stocheze și să acceseze date într-un mod sigur și eficient [8]. De exemplu, datele colectate de la cetățeni prin diverse servicii publice pot fi stocate în mod centralizat și accesate de către diferite agenții guvernamentale, îmbunătățind astfel eficiența și coerența serviciilor publice.

Inițiativa “Școala în Cloud” este o inițiativă a Ministerului Educației din România care vizează utilizarea tehnologiei cloud pentru a îmbunătăți procesul de învățământ [9]. Proiectul include crearea unei platforme online unde profesorii pot împărtăși materiale didactice și pot interacționa cu elevii. De exemplu, un profesor poate încărca lecții video sau teste interactive pe platformă, permițând elevilor să învețe la propriul ritm și să primească feedback instantaneu.

Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP) este un exemplu de succes al e-Guvernării în România [8]. Acest sistem permite autorităților publice să efectueze achiziții într-un mod transparent și eficient. De exemplu, un departament guvernamental care are nevoie de echipamente de birou poate utiliza SEAP pentru a solicita oferte de la diferiți furnizori, asigurându-se astfel că obține cel mai bun preț posibil și că procesul de achiziție este transparent și echitabil.

Proiectul “România 2020” a fost un proiect ambițios care a vizat transformarea digitală a României până în 2020 [8]. Proiectul include o serie de inițiative, cum ar fi crearea unui portal unic pentru serviciile publice și implementarea unui sistem de identitate digitală. De exemplu, portalul unic ar putea permite cetățenilor să acceseze toate serviciile publice dintr-un singur loc, economisind timp și efort. Între timp, sistemul de identitate digitală ar putea permite cetățenilor să se autentifice în mod sigur atunci când utilizează serviciile publice online, protejându-le astfel datele personale.

Orașele inteligente reprezintă o viziune pentru viitor care integrează tehnologia și infrastructura urbană pentru a îmbunătăți calitatea vieții cetățenilor și a eficientiza funcționarea orașului [10]. Un oraș inteligent este un oraș care utilizează tehnologia și datele pentru a îmbunătăți serviciile publice, a crește durabilitatea și a îmbunătăți calitatea vieții cetățenilor săi. Acest lucru poate include totul, de la iluminatul stradal inteligent și gestionarea deșeurilor la transportul public automatizat și rețelele de energie inteligente.

Tehnologiile cheie care alimentează orașele inteligente includ Internetul lucrurilor (IoT), inteligența artificială (AI), machine learning (ML), analiza datelor de mari dimensiuni, 5G și cloud computing. Aceste tehnologii permit orașelor să colecteze și să analizeze date în timp real, să facă previziuni precise și să răspundă rapid la schimbări [10].

Orașele inteligente oferă numeroase beneficii, inclusiv eficiență îmbunătățită, durabilitate crescută, calitate îmbunătățită a vieții și oportunități economice sporite. De exemplu, prin utilizarea tehnologiei IoT pentru monitorizarea consumului de energie, orașele pot reduce consumul de energie și pot reduce emisiile de carbon. În același timp, prin utilizarea AI și ML pentru analiza datelor de trafic, orașele pot îmbunătăți eficiența transportului și pot reduce congestiunea.

Cu toate acestea, orașele inteligente se confruntă și cu numeroase provocări, inclusiv probleme de securitate cibernetică, probleme de confidențialitate a datelor și necesitatea de a asigura echitatea și accesibilitatea. Pentru a aborda aceste provocări, orașele trebuie să dezvolte strategii robuste de securitate cibernetică, să asigure transparența și consimțământul utilizatorilor pentru utilizarea datelor și să se angajeze cu comunitățile locale pentru a asigura că beneficiile orașelor inteligente sunt distribuite în mod echitabil. Orașele inteligente reprezintă o viziune pentru viitor care are potențialul de a transforma modul în care trăim și lucrăm. Pentru a realiza acest potențial, este esențial să abordăm provocările asociate și să ne asigurăm că tehnologia este utilizată într-un mod care beneficiază tuturor.

În era digitală, orașele inteligente joacă un rol crucial în e-Guvernare, adică în utilizarea tehnologiilor digitale pentru a îmbunătăți serviciile publice și a facilita interacțiunea dintre cetățeni și guvern. Prin utilizarea tehnologiei și a datelor, orașele inteligente pot îmbunătăți eficiența serviciilor publice. De exemplu, pot utiliza datele colectate de la senzorii IoT pentru a optimiza iluminatul public sau gestionarea deșeurilor. Acest lucru poate duce la economii semnificative de costuri și poate îmbunătăți calitatea vieții cetățenilor.

Se pot utiliza platforme digitale, cum ar fi site-uri web sau aplicații mobile, pentru a oferi cetățenilor acces la informații relevante despre orașul lor. Acest lucru poate include informații despre serviciile publice, evenimente comunitare sau decizii politice. Prin furnizarea acestor informații într-un mod accesibil și ușor de înțeles, orașele inteligente pot îmbunătăți transparența și pot facilita participarea cetățenilor la procesul democratic.

Orașele inteligente pot utiliza rețelele de social-media și alte platforme digitale pentru a încuraja participarea cetățenilor la procesul decizional. Acest lucru poate include solicitarea feedback-ului pe rețelele de social-media, organizarea de consultări publice sau utilizarea platformelor digitale pentru a permite cetățenilor să raporteze probleme. Prin încurajarea participării active a cetățenilor, orașele inteligente pot asigura că deciziile sunt luate într-un mod care reflectă nevoile și dorințele comunității.

În contextul e-Guvernării, securitatea și protecția datelor sunt de o importanță crucială. Orașele inteligente trebuie să asigure că infrastructura lor este protejată împotriva amenințărilor

cibernetice și că datele personale ale cetățenilor sunt tratate cu confidențialitate și respect. Acest lucru poate implica implementarea de măsuri de securitate cibernetică robuste, dezvoltarea de politici de confidențialitate clare și obținerea consimțământului explicit al cetățenilor pentru utilizarea datelor lor [10].

Alba Iulia este unul dintre orașele din România care s-a implicat activ în procesul de digitalizare urbană. Acest oraș a devenit un model de referință pentru transformarea digitală, implementând peste 100 de proiecte smart city [11]. De exemplu, Alba Iulia a introdus un sistem de parcare inteligent care permite cetățenilor să găsească locuri de parcare disponibile prin intermediul unei aplicații mobile. De asemenea, orașul a implementat soluții de iluminat stradal inteligent care economisesc energie și îmbunătățesc siguranța. La fel ca Alba Iulia, Timișoara este un alt exemplu de oraș din România care a adoptat conceptul de oraș inteligent. Orașul a lansat mai multe proiecte de digitalizare, inclusiv un sistem de ticketing electronic pentru transportul public și o platformă online pentru serviciile publice. Aceste inițiative permit cetățenilor să acceseze serviciile publice mai ușor și mai eficient, îmbunătățind astfel experiența cetățenilor și eficiența administrației publice [11]. În Cluj, certificatele de urbanism și autorizațiile de construire pot fi eliberate online, ceea ce simplifică procesul și economisește timp atât pentru cetățeni, cât și pentru administrația locală. De asemenea, orașul a lansat o aplicație care indică câte locuri de parcare sunt libere în centrul orașului. Aceste inițiative demonstrează cum tehnologia poate fi utilizată pentru a îmbunătăți serviciile publice și a face viața mai ușoară pentru cetățeni. La Oradea, cetățenii își pot programa căsătoria civilă online, iar actele pentru eliberarea cărții de identitate pot fi depuse tot online. Aceste servicii digitale nu numai că economisesc timp pentru cetățeni, dar și îmbunătățesc eficiența serviciilor publice. Prin digitalizarea acestor servicii, Oradea demonstrează angajamentul său față de utilizarea tehnologiei pentru a îmbunătăți viața cetățenilor săi [11].

Aceste orașe din România demonstrează cum tehnologia și inovația pot fi utilizate pentru a îmbunătăți serviciile publice și a facilita interacțiunea dintre cetățeni și guvern.

Inteligența artificială poate fi folosită pentru a automatiza anumite sarcini, cum ar fi sortarea și răspunsul la mesaje. Cu toate acestea, este important să se rafineze modul în care se utilizează pentru a asigura că răspunsurile sunt relevante și utile.

Orașele inteligente se confruntă cu provocarea de a gestiona problemele de confidențialitate asociate cu datele din social-media. Acestea trebuie să asigure măsuri adecvate de securitate cibernetică pentru a proteja datele lor și ale cetățenilor. Acest lucru include utilizarea de parole complexe unice, activarea autentificării în doi pași, fiind atenți la solicitările de date sensibile și raportarea activităților suspecte. Prin implementarea acestor măsuri, orașele pot proteja datele sensibile și pot preveni încălcările de securitate [11].

Anonimizarea datelor este o altă strategie importantă pentru gestionarea problemelor de confidențialitate. Prin disocierea sau anonimizarea datelor personale, orașele pot proteja confidențialitatea individului, în timp ce permit utilizarea analizei datelor pentru a îmbunătăți gestionarea infrastructurii și calitatea vieții. Acest lucru poate ajuta la protejarea confidențialității individuale, în timp ce permite utilizarea analizei datelor pentru a îmbunătăți gestionarea infrastructurii și calitatea vieții [11].

Colaborarea, o altă strategie cheie pentru gestionarea problemelor de confidențialitate. Prin promovarea colaborării, orașele inteligente pot valorifica expertiza și resursele diverselor părți interesate pentru a consolida apărările de securitate cibernetică și reziliența. Acest lucru poate ajuta la protejarea datelor sensibile și la prevenirea încălcărilor de securitate. Transparența și consimțământul utilizatorului sunt esențiale pentru gestionarea problemelor de confidențialitate.

Orașele ar trebui să fie transparente cu privire la modul în care colectează, utilizează și protejează datele din social-media. În plus, ar trebui să obțină consimțământul utilizatorilor înainte de a colecta sau utiliza datele lor. Acest lucru poate ajuta la construirea încrederii și la asigurarea că datele sunt utilizate într-un mod care respectă drepturile individuale.

O altă provocare majoră este răspândirea dezinformării. Orașele trebuie să utilizeze rețelele de social-media într-un mod responsabil pentru a evita răspândirea dezinformării sau cauzarea de daune. Acest lucru poate include monitorizarea constantă a conținutului postat pe platformele de socializare și luarea de măsuri rapide pentru a combate dezinformarea. Atunci când se utilizează social-media în procesele publice, este necesară gestionarea deschiderii și a incompletitudinii. Orașele trebuie să fie capabile să gestioneze rețelele, să gestioneze rolurile variabile, să faciliteze procesele în rețea, să fie agile și să aibă o etică puternică. Acest lucru poate fi o provocare, dar este esențial pentru a asigura că toate vocile sunt auzite și că procesele sunt transparente și echitabile [11].

Una dintre provocările legate de orașele inteligente este participarea cetățenilor. Viața în oraș tinde să devină tot mai individualistă și cetățenii adesea nu sunt interesați să participe la dezbaterile orașului sau la politica locală. Ca rezultat, coeziunea socială este afectată și orașele nu pot beneficia de întregul potențial al capacităților cetățenilor lor. Orașele trebuie să găsească modalități de a încuraja participarea cetățenilor și de a se asigura că toate vocile sunt auzite.

Machine Learning și Inteligența Artificială sunt tehnologii esențiale în orașele inteligente. Acestea permit orașelor să analizeze datele colectate de la senzori și alte surse, pentru a face previziuni și pentru a îmbunătăți eficiența serviciilor. De exemplu, algoritmi de învățare automată pot fi folosiți pentru a analiza modele de trafic și a optimiza semafoarele pentru a reduce timpul de călătorie. În plus, AI poate fi folosită pentru a automatiza anumite sarcini, cum ar fi sortarea și răspunsul la mesaje, ceea ce poate îmbunătăți eficiența serviciilor publice [12].

Internetul lucrurilor (IoT) joacă un rol crucial în dezvoltarea orașelor inteligente. Dispozitivele IoT, cum ar fi senzorii și camerele inteligente, sunt utilizate pentru a colecta date în timp real despre diverse aspecte ale orașului, cum ar fi traficul, calitatea aerului și consumul de energie. Aceste date pot fi apoi utilizate pentru a îmbunătăți serviciile și a face orașul mai eficient și mai durabil. De exemplu, senzorii de calitate a aerului pot fi folosiți pentru a monitoriza poluarea în diferite zone ale orașului și pentru a informa politicile de mediu [7].

Analiza datelor de mari dimensiuni este o altă tehnologie cheie pentru orașele inteligente. Aceasta implică procesarea și analiza unor volume mari de date pentru a extrage informații utile și a face previziuni. De exemplu, datele colectate de la senzorii IoT pot fi analizate pentru a identifica modele și tendințe care pot ajuta la îmbunătățirea serviciilor și la luarea deciziilor bazate pe date. Acest lucru poate include identificarea zonelor cu trafic intens pentru a îmbunătăți planificarea transportului sau identificarea modelelor de consum de energie pentru a îmbunătăți eficiența energetică.

Sistemele de management al clădirilor (BMS/BAS) sunt o altă tehnologie importantă pentru orașele inteligente. Aceste sisteme devin sisteme de management al orașelor (CMS/CAS), care controlează și monitorizează diferite aspecte ale infrastructurii orașului. De exemplu, un sistem de management al clădirilor poate monitoriza consumul de energie al unei clădiri și poate ajusta automat iluminatul și încălzirea pentru a economisi energie. Acest lucru poate ajuta la reducerea emisiilor de carbon și la îmbunătățirea durabilității orașului [8].

Tehnologiile 5G, Cloud și Edge sunt esențiale pentru evoluția orașelor inteligente. Aceste tehnologii permit orașelor să gestioneze și să analizeze volume mari de date în timp real, ceea ce este esențial pentru funcționarea eficientă a orașelor inteligente. De exemplu, tehnologia 5G poate permite vehiculelor autonome să comunice între ele și cu infrastructura orașului, în timp ce tehnologia cloud poate permite orașelor să stocheze și să proceseze date la distanță [8].

Tehnologiile emergente, cum ar fi sistemele de auto-reparare, platformele AI conversaționale, roboții inteligenți, gemenii digitali și casele conectate, sunt, de asemenea, integrate în conceptul de oraș inteligent. Aceste tehnologii pot îmbunătăți eficiența și calitatea vieții în orașele inteligente. De exemplu, gemenii digitali pot fi folosiți pentru a crea modele digitale ale infrastructurii orașului, care pot fi folosite pentru a testa și a optimiza noi servicii și politici. Aceste tehnologii permit orașelor inteligente să gestioneze resursele într-un mod mai eficient și durabil, să îmbunătățească calitatea vieții cetățenilor și să crească eficiența serviciilor publice.

Orașele trebuie să înțeleagă expunerea potențială asociată cu utilizarea datelor din social-media. Acest lucru implică identificarea programelor și produselor afectate de reglementarea în cauză și stabilirea unui proces de consimțământ al utilizatorului și a necesității de afaceri pentru date. De exemplu, un oraș poate decide să utilizeze datele din social-media pentru a îmbunătăți serviciile de transport, dar va trebui să obțină consimțământul utilizatorilor înainte de a colecta sau utiliza datele lor de localizare [13].

Conformitatea cu reglementările privind confidențialitatea datelor ar trebui să fie un proces continuu, nu un eveniment unic. Orașele ar trebui să revizuiască și să actualizeze în mod regulat politicile și practicile lor de confidențialitate pentru a se asigura că rămân în conformitate cu legile și reglementările în vigoare. Ar trebui să investigat modul de modelare și reprezentare semantică a consimțământului utilizatorului, preferințelor și politicilor de utilizare a datelor care vor ghida procesarea acestor date. Acest lucru poate implica dezvoltarea de interfețe de utilizator care permit cetățenilor să își exprime în mod clar consimțământul și preferințele cu privire la utilizarea datelor lor [8].

Orașele ar trebui să se angajeze cu cetățenii într-un stadiu timpuriu și să continue să comunice cu ei pe măsură ce proiectele evoluează. Acest lucru poate implica organizarea de ateliere de lucru cu cetățenii, solicitarea feedback-ului pe rețelele de socializare și organizarea de consultări publice. Acestea ar trebui să se angajeze să ia decizii într-un mod deschis și transparent. Acest lucru poate implica publicarea de informații despre modul în care sunt luate deciziile, inclusiv criteriile utilizate, datele considerate și opțiunile evaluate. Evaluările de impact asupra confidențialității și a publicului ar trebui să fie documentate pentru a demonstra că au luat în considerare problemele de confidențialitate în planificarea și implementarea proiectelor. Acest lucru poate implica documentarea procesului de evaluare a impactului, a rezultatelor evaluării și a măsurilor luate pentru a aborda problemele identificate.

1.1. Definirea guvernării în era digitală

În era digitală, guvernarea a suferit transformări fundamentale, redefinind modul în care autoritățile interacționează cu cetățenii și gestionează afacerile publice. Accesul la informații este acum rapid și facil, datorită tehnologiilor digitale, permițând guvernelor să optimizeze procesele de luare a deciziilor. Analiza datelor devine un instrument esențial în anticiparea și gestionarea eficientă a problemelor sociale, variind de la sănătate și educație la securitate și infrastructură. Tehnologii precum inteligența artificială și blockchain contribuie la consolidarea integrității sistemelor guvernamentale. Cu toate acestea, odată cu avantajele digitale apar și provocări majore. Protejarea datelor personale, gestionarea riscurilor cibernetice și asigurarea accesului echitabil la

tehnologie sunt probleme cheie care necesită atenție constantă. Guvernele trebuie să adopte măsuri potrivite pentru a aborda aceste preocupări, menținând încrederea cetățenilor și asigurând un mediu digital sigur. Guvernarea în era digitală impune adaptabilitate continuă și o gestionare responsabilă a transformărilor tehnologice pentru a răspunde nevoilor societății actuale și pentru a construi un viitor sustenabil.

În era tehnologiei digitale, transparența și participarea cetățenilor au devenit mai accesibile și mai importante ca niciodată. Încurajarea unei forme moderne de administrație, construită pe competențe tehnice și cunoaștere, promite transformări semnificative în întreaga societate. Mai mult, C. Vrabie spune că, această abordare are potențialul de a schimba mentalități și de a contura o cultură organizațională diferită, cu impact durabil asupra comunității [2]. Utilizarea tehnologiilor digitale permite autorităților și instituțiilor publice să ofere informații mai ușor accesibile pentru cetățeni, după cum susține și V. Baltac când vorbește despre ce înseamnă mai exact Guvernarea în era digitală, „utilizarea tehnologiilor digitale pentru îmbunătățirea activității sectorului public” [14]. Prin intermediul platformelor online, rapoartele financiare, deciziile guvernamentale și alte informații publice pot fi prezentate într-un mod ușor de înțeles. Acest acces la informații sporește nu doar transparența, ci și nivelul de încredere dintre cetățeni și instituțiile publice. Cetățenii pot verifica informații și pot efectua plăți destinate diferitor taxe, mult mai rapid, ceea ce contribuie la o guvernare mai deschisă. Câteva dintre cele mai folosite platforme fiind, Portal eGuvernare, Ghișeul.ro și ROeID. Participarea activă a cetățenilor în procesul decizional devine mai realizabilă și mai la îndemână. Prin intermediul platformelor online, cetățenii pot lua parte la dezbateri publice, pot oferi feedback, și pot contribui la formularea politicilor și deciziilor. Astfel, se crează un mediu în care diversitatea de opinii este recunoscută, iar deciziile luate de autorități reflectă mai bine nevoile și dorințele comunității. Totodată, tehnologiile digitale pot facilita organizarea de sondaje și consultări publice, ajutând la colectarea și analiza rapidă a opiniei publice.

În România, guvernarea digitală a devenit un aspect esențial al administrației publice, cu numeroase inițiativă și proiecte care au fost implementate pentru a îmbunătăți eficiența serviciilor publice. Un exemplu notabil este Sistemul Național de Achiziții Publice (SNEP), acest sistem a fost dezvoltat pentru a facilita procesul de achiziții publice, făcându-l mai productiv. De asemenea, Sistemul Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară reprezintă o altă utilizare a tehnologiei în administrația publică. Acest sistem permite emiterea extraselor de carte funciară, simplificând astfel procesul pentru cetățeni. Portalul instanțelor de judecată este un alt instrument care contribuie la îmbunătățirea transparenței sistemului judiciar. Acesta oferă acces la informații despre cazurile de judecată, facilitând interacțiunea cetățenilor cu sistemul judiciar. Registrul Comerțului online (portal ONRC) reprezintă o soluție care facilitează înregistrarea și gestionarea companiilor, reducând birocrăția în sectorul de afaceri. Autoritatea pentru Digitalizarea României a fost înființată pentru a coordona și implementa strategiile și politicile publice în domeniul transformării digitale, jucând un rol crucial în implementarea guvernării digitale în România [13]. Aceste exemple ilustrează modul în care guvernarea digitală poate îmbunătăți serviciile publice. Cu toate acestea, este important să se continue investițiile în tehnologie și formare pentru a maximiza beneficiile guvernării digitale [15].

În epoca pre-digitală, oamenii se bazau pe metode convenționale de comunicare și acces la informații. Corespondența fizică, ziarele și cărțile erau principalele surse de informații. Învățarea și dezvoltarea profesională erau adesea limitate la resursele disponibile în mod local sau regional. Interacțiunea socială era predominantă față în față, iar activitățile zilnice, cum ar fi cumpărăturile sau gestionarea finanțelor, necesitau deplasarea fizică.

În contrast, acum, oamenii au acces la o cantitate enormă de informații și pot comunica instantaneu cu alții din întreaga lume datorită internetului. Învățarea online a deschis oportunități de educație și dezvoltare profesională pentru persoane din toate colțurile lumii. Socializarea se face nu numai față în față, ci și prin intermediul rețelelor de socializare. Activitățile zilnice, cum ar fi cumpărăturile, gestionarea finanțelor sau programarea unei întâlniri, pot fi realizate online, adesea prin intermediul unui dispozitiv mobil.

Era digitală a adus schimbări semnificative în modul în care oamenii comunică, învață și își desfășoară activitățile zilnice. Cu toate acestea, este esențial să se abordeze provocările asociate, pentru a asigura că beneficiile erei digitale sunt accesibile tuturor. Sper că aceste informații te ajută în cercetarea ta. Dacă ai nevoie de mai multe informații, nu ezita să mă întrebi! user care sunt cele mai mari provocari ale erei digitale.

Deși plină de oportunități, această eră aduce cu sine și o serie de provocări semnificative:

- Securitatea cibernetică;
- Confidențialitatea datelor;
- Dependența de tehnologie;
- Dezinformarea și manipularea online;
- Decalajul digital.

Una dintre barierele guvernării în era digitală despre care vom vorbi în această lucrare este decalajul digital, despre care C. Vrabie [16] afirmă că „este cea mai importantă barieră în calea implementărilor noilor tehnologii, în orice mediu, dar cu atât mai mult în administrația publică.”

Decalajul digital se referă la diferența dintre persoanele care au acces la internet și cele care nu au această posibilitate [4]. Acest decalaj poate crea inegalități în societate, deoarece persoanele sau comunitățile care nu au acces la tehnologie sau care nu sunt în măsură să utilizeze eficient tehnologia riscă să fie marginalizate în ceea ce privește accesul la informație, oportunități de angajare, servicii guvernamentale, educație și alte aspecte ale vieții moderne care sunt din ce în ce mai dependente de tehnologie [2].

Decalajul digital poate fi influențat de o serie de factori, inclusiv sex, vârstă, aspecte socio-economice, venit, statut de angajare, educație sau experiență în tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) [2]. De exemplu, tinerii sunt adesea mai familiarizați cu internetul și pot avea competențe mai bune în utilizarea acestuia decât persoanele în vârstă [2].

În plus, decalajul digital nu se referă doar la accesul la internet, ci și la competențele digitale necesare pentru a utiliza eficient tehnologia. Aceste competențe pot include abilități operaționale (utilizarea tehnologiei internetului), abilități formale de internet (navigare și orientare), abilități de informare pe internet (acțiunile prin care utilizatorii își satisfac nevoile de informare) și abilități strategice (folosirea internetului ca mijloc de a atinge obiectivele și de a-și îmbunătăți statutul) [16].

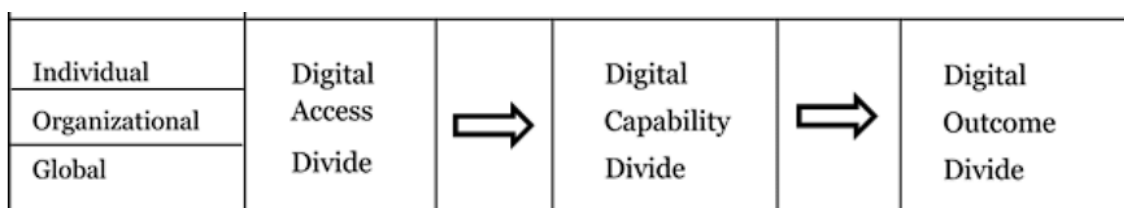

Fig. 2. Procesul formării decalajului digital
Sursa: *Three level digital divide framework* [17]

În România, de exemplu, există o mare parte a populației din mediul rural care nu are acces la telefonie fixă, iar un număr semnificativ de locuitori nu are deloc acces la telefonie. Această situație creează inegalități în societate. Peste 738.000 de locuitori de la sate nu au acces la telefonie fixă, iar 140 de locuitori nu au acces deloc la telefonie [4]. Această situație evidențiază inegalitățile între mediul urban și rural. În mediul urban, aproximativ 80% din numărul total de abonați la serviciile de telefonie fixă sunt reprezentați [4].

Cu toate acestea, există și vești bune. În ultimii ani, numărul de conexiuni de internet fix din mediul rural a crescut semnificativ. În 2020 au fost conectate 100.000 de noi linii de internet fix în orașe și de 3 ori mai multe linii în mediul rural - 300.000 de noi linii rurale de internet fix [18]. În 2022, decalajul dintre urban și rural în internetul fix a scăzut cu 3 puncte procentuale, ajungând la 14%, datorită noilor conexiuni instalate în mediul rural². Astfel, rata de penetrare la 100 gospodării a ajuns la 77% la nivel național, respectiv 69% în mediul rural și 83% în mediul urban [18]. Aceasta este o evoluție pozitivă care arată că se fac eforturi pentru a reduce decalajul digital în România.

Cu toate acestea, mai este încă mult de lucru pentru a asigura că toți cetățenii României au acces la telefonie și internet, indiferent de locul în care trăiesc. Accesul la aceste tehnologii este esențial pentru a permite tuturor să participe pe deplin la societatea modernă. Deci, este important să continuăm să ne concentrăm pe reducerea acestui decalaj digital.

Accesul la internet este o altă problemă majoră care contribuie la decalajul digital în România. În ciuda acoperirii aproape totale cu servicii de telefonie mobilă, există încă localități rurale care nu dispun de nicio conexiune la un punct fix de telefonie. În plus, aproximativ 33,5% din totalul localităților nu sunt acoperite cu tehnologia 3G, ceea ce limitează accesul la internet în bandă largă [18]. Însă, există semne de progres. Numărul de conexiuni de internet fix din mediul rural a depășit 1,5 milioane de conexiuni în prima jumătate a anului 2018, înregistrând un ritm de creștere de 8% pentru al doilea semestru consecutiv [18]. Acest lucru indică o tendință pozitivă în direcția reducerii decalajului digital.

În 2022, din toate gospodăriile înregistrate în România, 88,6% sunt conectate la internet în mediul urban, în creștere cu 14,9 puncte procentuale, față de ponderea de 73,7% a gospodăriilor din mediul rural [18].

Competențele digitale sunt esențiale pentru a utiliza eficient tehnologia. În România, nivelul scăzut al competențelor digitale împiedică intensificarea ritmului digitalizării companiilor și extinderea e-guvernării.

Potrivit Comisiei Europene, în România este nevoie de o schimbare a ritmului pregătirii competențelor digitale, pentru ca țara să profite pe deplin de oportunitățile oferite de tehnologiile digitale. Problema competențelor digitale și adecvarea pregătirii forței de muncă la economia iminentă este ridicată și de studiul Analiză privind piața muncii în România [19].

La sfârșitul lunii noiembrie, Consiliul EU a emis două recomandări pentru ca statele să faciliteze accesul tuturor cetățenilor la formarea de competențe digitale, printr-o ofertă largă care să vizeze fiecare nivel educațional, de la învățământul primar și până la formarea continuă [19].

România nu are o strategie națională pentru formarea competențelor digitale, ci doar măsuri transversale prevăzute în cadrul PNRR, care vizează în special sistemul de educație, companiile, și mai puțin formarea adulților. Comisia atrage atenția că România nu este convergentă cu celelalte state membre, având o creștere anuală inferioară celorlalte țări din regiune, rămânând în

urmă la o serie de indicatori ai dimensiunii capitalului uman și cu un nivel foarte scăzut de competențe digitale de bază în comparație cu media UE.

În 2023, doar 11% dintre români au folosit internetul pentru învățare, plasând țara pe ultimul loc în Uniunea Europeană la acest aspect. În plus, interacțiunea cu autoritățile publice prin internet este raportată la o rată de doar 14%, cea mai scăzută din UE [19].

Lipsa de competențe digitale este o barieră semnificativă în calea guvernării în era digitală. În multe cazuri, personalul guvernamental poate să nu aibă competențele necesare pentru a utiliza eficient tehnologia digitală. Acest lucru poate împiedica implementarea eficientă a serviciilor de e-Guvernare.

În prezent, 44% din populația UE cu vârste cuprinse între 16 și 74 de ani nu are competențe digitale elementare, iar 19% din populație nu are niciun fel de competențe digitale. Există diferențe substanțiale între statele membre, ceea ce poate crea un nou decalaj social [18].

Pentru a aborda această problemă, este esențial să se investească în educație și formare. Acest lucru poate implica dezvoltarea de programe de formare pentru personalul guvernamental, precum și integrarea educației digitale în sistemele de învățământ pentru a asigura că viitoarele generații sunt pregătite pentru era digitală.

De asemenea, este important să se promoveze o cultură de învățare continuă, în care angajații sunt încurajați și susținuți să își îmbunătățească în mod constant competențele digitale. Acest lucru poate implica oferirea de oportunități de formare continuă, precum și recunoașterea și recompensarea angajaților care își îmbunătățesc competențele.

Aceste date subliniază necesitatea urgentă de a îmbunătăți competențele digitale în România. Este esențial să se investească în educație și formare pentru a asigura că toți cetățenii au competențele necesare pentru a naviga în lumea digitală. Acest lucru va contribui la reducerea decalajului digital și va permite României să profite pe deplin de oportunitățile oferite de tehnologiile digitale.

Rezistența la schimbare este o altă barieră semnificativă în calea guvernării în era digitală [16]. Aceasta poate fi cauzată de o varietate de factori, inclusiv teama de necunoscut, lipsa de înțelegere a beneficiilor schimbării, sau atașamentul față de metodele și procesele existente. Acest lucru poate încetini sau chiar împiedica implementarea eficientă a tehnologiilor digitale în guvernare.

Pentru a depăși această barieră, este esențial să se comunice clar și eficient despre beneficiile transformării digitale. Acest lucru poate implica explicarea modului în care tehnologia poate îmbunătăți eficiența și accesibilitatea serviciilor guvernamentale.

Important este să se ofere formare și sprijin pentru angajații care se confruntă cu schimbări în rolurile și responsabilitățile lor ca urmare a implementării tehnologiei digitale. Acest lucru poate ajuta la atenuarea temerilor și la creșterea încrederii în capacitatea de a naviga în noul mediu digital.

Este esențial să promovăm educația digitală în rândul persoanelor mai în vârstă. Unul dintre cele mai eficiente moduri de a face acest lucru este prin organizarea de cursuri și ateliere special concepute pentru această grupă de vârstă. Aceste cursuri ar trebui să fie structurate într-un ritm lent și să acopere subiecte de bază, cum ar fi utilizarea e-mailului, navigarea pe internet și utilizarea dispozitivelor mobile.

Pentru a face aceste cursuri cât mai accesibile posibil, este important să oferim materiale didactice accesibile. Acestea pot include manuale, videoclipuri sau tutoriale online care sunt ușor de înțeles și accesibile pentru persoanele mai în vârstă.

În plus, oferirea de asistență personală poate fi de mare ajutor. Acest lucru poate include vizite la domiciliu sau asistență telefonică pentru a ajuta persoanele mai în vârstă să se familiarizeze cu tehnologia. Este, de asemenea, important să promovăm beneficiile educației digitale. Acestea includ capacitatea de a ține legătura cu familia și prietenii, accesul la informații și servicii și îmbunătățirea autonomiei personale. Colaborarea cu organizații locale, cum ar fi biblioteci, centre comunitare și alte organizații locale, poate fi de mare ajutor în oferirea de cursuri și resurse.

Persoanele mai în vârstă nu trebuie să ezite să ceară asistență atunci când au nevoie. Acest lucru poate include solicitarea de ajutor de la membrii familiei, prieteni sau voluntari care sunt dispuși să îi ajute să se familiarizeze cu tehnologia.

Prin practicarea abilităților digitale, persoanele mai în vârstă pot deveni mai încrezătoare și mai confortabile în utilizarea tehnologiei. Acest lucru poate include utilizarea rețelelor social-media sau navigarea pe internet. Tehnologia se schimbă rapid, așa că este important să rămânem curioși și deschiși la învățare. Acest lucru poate include încercarea de noi aplicații, explorarea de noi site-uri web sau învățarea de noi abilități digitale.

Prin implicarea activă în educația digitală, persoanele mai în vârstă pot beneficia de numeroasele avantaje pe care tehnologia le oferă. În același timp, pot contribui la crearea unei societăți digitale mai incluzive. În acest fel, putem asigura că nimeni nu este lăsat în urmă în era digitală.

În cele din urmă, promovarea și utilizarea tehnologiei prietenoase pentru vârstnici poate face procesul de învățare mult mai ușor. Acestea pot include telefoane cu butoane mari, computere cu interfețe simplificate și aplicații cu instrucțiuni pas cu pas.

Prin combinarea acestor strategii, putem ajuta persoanele mai în vârstă să devină mai confortabile și încrezătoare în utilizarea tehnologiei. În acest fel, putem asigura că nimeni nu este lăsat în urmă în era digitală.

Infrastructura inadecvată este o altă barieră semnificativă. În unele cazuri, infrastructura de telecomunicații poate fi insuficientă pentru a susține serviciile de e-guvernare [16]. Acest lucru este deosebit de problematic în zonele rurale sau defavorizate, unde accesul la internet poate fi limitat.

În România, de exemplu, există o discrepanță semnificativă între infrastructura de telecomunicații din mediul urban și cea din mediul rural. În timp ce majoritatea zonelor urbane beneficiază de o acoperire largă cu servicii de internet de mare viteză, multe zone rurale încă se confruntă cu conexiuni lente sau inexistente. Pentru a depăși această barieră, este esențial să se investească în dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații. Acest lucru poate implica extinderea rețelelor de fibră optică în zonele rurale, îmbunătățirea calității serviciilor de internet și asigurarea că toți cetățenii au acces la servicii de internet de înaltă calitate.

În plus, este important să se lucreze cu furnizorii de servicii de telecomunicații pentru a îmbunătăți calitatea și accesibilitatea serviciilor lor. Acest lucru poate implica reglementări care încurajează concurența și inovația în sectorul telecomunicațiilor, precum și parteneriate între guvern și sectorul privat pentru a dezvolta și a implementa soluții inovatoare.

Lipsa de standarde și interoperabilitate este o altă barieră semnificativă în calea guvernării în era digitală. Pentru a funcționa eficient, diferitele sisteme și servicii de e-guvernare trebuie să fie capabile să comunice și să interacționeze între ele [16]. Lipsa de standarde comune și de interoperabilitate poate împiedica acest lucru.

Standardele comune sunt esențiale pentru a asigura că diferitele sisteme și aplicații pot comunica între ele în mod eficient. Acestea pot include standarde pentru formatele de date, protocoalele de comunicații, securitatea datelor și multe altele.

Interoperabilitatea se referă la capacitatea diferitelor sisteme și aplicații de a lucra împreună. Acest lucru este esențial pentru a asigura că informațiile pot fi partajate și utilizate în mod eficient între diferitele departamente și agenții guvernamentale.

În România, de exemplu, Guvernul a lansat o strategie națională pentru interoperabilitate pentru a îmbunătăți capacitatea diferitelor sisteme și servicii de e-guvernare de a lucra împreună. Aceasta include dezvoltarea de standarde comune, promovarea utilizării de software open-source și îmbunătățirea schimbului de date între diferitele departamente și agenții guvernamentale.

Accesibilitatea este o altă barieră semnificativă în calea guvernării în era digitală [16]. Serviciile de e-guvernare trebuie să fie accesibile tuturor cetățenilor, indiferent de abilitățile lor. Acest lucru poate necesita adaptarea site-urilor web și a altor servicii pentru a fi accesibile persoanelor cu dizabilități.

Accesibilitatea se referă la proiectarea și crearea de site-uri web și alte resurse digitale care pot fi navigate și înțelese de toți utilizatorii, inclusiv de cei cu dizabilități vizuale, auditive, motorii sau cognitive. Acest lucru poate implica utilizarea de texte alternative pentru imagini, asigurarea unui contrast suficient între text și fundal, utilizarea de subtitrări pentru conținutul audio și video și multe altele.

În România, Guvernul a lansat o strategie națională pentru a îmbunătăți accesibilitatea serviciilor de e-guvernare. Aceasta include dezvoltarea de standarde de accesibilitate, formarea personalului guvernamental în practici de accesibilitate și îmbunătățirea accesibilității site-urilor web și a altor resurse digitale.

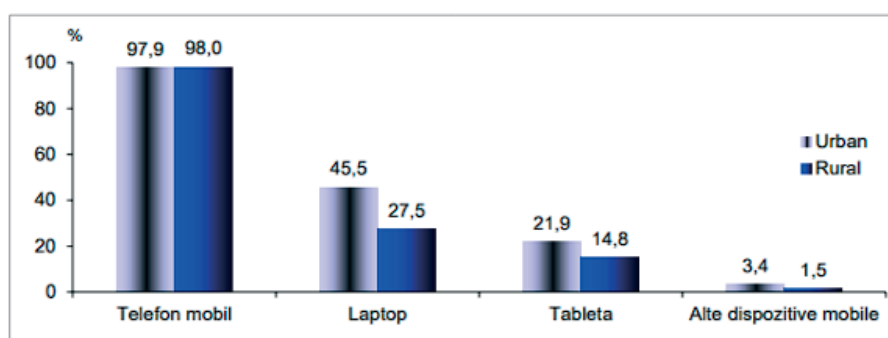

Fig. 3. Proporția persoanelor care au utilizat internetul în ultimele 3 luni, după dispozitive
Sursa: Institutul Național de Statistică [20]

În cadrul graficului prezentat, se analizează proporția indivizilor care au utilizat internetul în ultimele trei luni, clasificată în funcție de dispozitivele utilizate pentru accesare. În mediul urban, 97,9% dintre persoane au utilizat telefonul mobil pentru a accesa internetul, 45,5% au folosit laptopul, 21,9% au utilizat tableta, iar 3,4% au utilizat alte dispozitive mobile. În contrast, în

mediul rural, 98% dintre persoane au utilizat telefonul mobil pentru a accesa internetul, 27,5% au folosit laptopul, 14,8% au utilizat tableta, iar 1,5% au utilizat alte dispozitive mobile. Acest grafic evidențiază diferențele în utilizarea tehnologiei între mediul urban și rural.

Pentru a depăși aceste bariere ale guvernării în era digitală există și câteva soluții care merită menționate:

- Lipsa de competențe digitale: Pentru a aborda această problemă, este esențial să se investească în educație și formare. Acest lucru poate implica dezvoltarea de programe de formare pentru personalul guvernamental, precum și integrarea educației digitale în sistemele de învățământ pentru a asigura că viitoarele generații sunt pregătite pentru era digitală.
- Rezistența la schimbare: Pentru a depăși această barieră, este esențial să se comunice clar și eficient despre beneficiile transformării digitale. Acest lucru poate implica explicarea modului în care tehnologia poate îmbunătăți eficiența, transparența și accesibilitatea serviciilor guvernamentale.
- Infrastructura inadecvată: Pentru a depăși această barieră, este esențial să se investească în dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații. Acest lucru poate implica extinderea rețelilor de fibră optică în zonele rurale, îmbunătățirea calității serviciilor de internet și asigurarea că toți cetățenii au acces la servicii de internet de înaltă calitate.
- Lipsa de standarde și interoperabilitate: Pentru a depăși această barieră, guvernele pot dezvolta și implementa standarde comune pentru tehnologiile digitale. Acestea pot include standarde pentru formatele de date, protocoalele de comunicații, securitatea datelor și multe altele.
- Accesibilitatea: Pentru a asigura că serviciile de e-guvernare sunt accesibile tuturor cetățenilor, guvernele pot adapta site-urile web.

În era digitală, analiza datelor deține un rol crucial în procesul decizional al guvernelor, extinzându-se în domenii cheie precum sănătatea publică și planificarea urbană. Prin colectarea și analiza atentă a informațiilor, autoritățile pot înțelege mai bine nevoile și cererile cetățenilor, furnizându-le instrumentele necesare pentru decizii informate. În sectorul sănătății publice, analiza datelor facilitează identificarea tendințelor și a factorilor de risc, permițând evaluarea eficacității intervențiilor. Aceste informații oferă guvernelor posibilitatea de a elabora strategii preventive, a aloca resursele corespunzătoare și a gestiona cu eficiență situații de criză, precum epidemii sau pandemii. De exemplu, în contextul pandemiei de COVID-19, procesul de digitalizare s-a accelerat considerabil, aducând cu sine, însă, și o lipsă de transparență resimțită la nivel global [21]. În ceea ce privește planificarea urbană, analiza datelor contribuie la înțelegerea nevoilor comunității și la anticiparea schimbărilor demografice și economice. Așa cum susține G.G. Marin, dezvoltarea conceptului de oraș inteligent abordează provocările urbanizării și încurajează crearea unor medii urbane durabile prin integrarea tehnologiilor digitale, implicarea activă a cetățenilor și implementarea sistemelor interconectate [22]. Prin evaluarea utilizării resurselor, autoritățile pot elabora planuri urbanistice mai eficiente, adaptate la cerințele în continuă schimbare ale populației. Impactul transparenței digitale în planificarea urbană poate varia în funcție de nivelul de adoptare a tehnologiilor digitale și de gradul de implicare al cetățenilor și al autorităților locale. Este important de subliniat că analiza datelor nu este doar despre colectarea masivă a acestora, ci și despre înțelegerea lor în context. Guvernele care investesc în capacități analitice avansate sunt capabile să identifice soluții mai inovatoare și să ofere servicii publice mai bine adaptate la necesitățile și aspirațiile comunităților pe care le servesc. Astfel, analiza datelor devine un instrument esențial în orientarea deciziilor guvernamentale către beneficii concrete pentru societate.

Transparența este esențială pentru a menține încrederea publicului în guvern. Cu toate acestea, utilizarea analizei datelor poate duce adesea la o lipsă de claritate, în special atunci când algoritmi

complexi sunt implicați în luarea deciziilor. Aceasta poate duce la sentimente de neîncredere în rândul cetățenilor, care pot simți că nu au control sau înțelegere asupra modului în care sunt utilizate datele lor. Pentru a combate acest lucru, guvernele trebuie să se angajeze într-un dialog deschis cu publicul despre modul în care sunt utilizate datele și să se asigure că procesele de luare a deciziilor bazate pe date sunt cât mai clare posibil. Un exemplu concret de lipsă de transparență în utilizarea datelor de către guverne poate fi observat în contextul legii privind guvernarea datelor din Uniunea Europeană [23]. Aceasta a fost concepută pentru a îmbunătăți încrederea în schimbul voluntar de date, dar a fost criticată pentru lipsa de transparență în ceea ce privește modul în care datele sunt colectate, stocate și utilizate [23]. Un alt exemplu este reprezentat de dificultățile întâmpinate de instituțiile publice în comunicarea cu publicul [24]. În timp ce tehnologia poate aduce multe beneficii, există și riscul de a deveni prea dependent de ea. Încrederea excesivă în analiza datelor poate duce la neglijarea altor forme de expertiză și cunoștințe. De asemenea, poate duce la dependența de furnizorii de tehnologie, care pot avea propriile lor interese. Este important ca guvernele să mențină un echilibru între utilizarea tehnologiei și păstrarea unei perspective umane în luarea deciziilor. Dependența de tehnologie este o problemă în creștere la nivel global, iar guvernele nu fac excepție [25]. De exemplu, facilitățile acordate de stat au fost apreciate de angajatori, chiar dacă aplicarea acestora a fost, uneori, complicată din cauza dependenței de tehnologie [21]. Niciun sistem nu este perfect, iar analiza datelor nu face excepție. Tehnologia poate avea defecte sau poate fi vulnerabilă la atacuri cibernetice. Este esențial ca guvernele să aibă în vedere aceste riscuri atunci când se bazează pe analiza datelor pentru luarea deciziilor și să implementeze măsuri de protecție adecvate. Erorile umane și tehnice pot avea un impact semnificativ asupra analizei datelor. De exemplu, în cadrul analizei datelor experimentale, există riscul de a comite erori în colectarea, stocarea și analiza datelor, care pot duce la decizii greșite [26]. Aceste riscuri subliniază importanța unei abordări prudente și responsabile a analizei datelor. Guvernele trebuie să fie conștiente de aceste riscuri și să lucreze pentru a le minimiza, pentru a se asigura că beneficiile analizei datelor nu sunt umbrite de potențialele sale dezavantaje.

Educația digitală și e-Guvernarea constituie două domenii interconectate în care guvernele depun eforturi semnificative pentru a împuternici personalul lor și a pregăti cetățenii în contextul utilizării serviciilor online. Prin investiții în programe de educație digitală, guvernele caută să dezvolte competențele tehnologice ale funcționarilor publici, facilitându-le astfel adaptarea la mediul digital și utilizarea eficientă a instrumentelor electronice. De exemplu, în România este recunoscut examenul ECDL, sau European Computer Driving Licence. Acesta reprezintă o certificare recunoscută la nivel internațional care validează competențele în utilizarea computerelor. Prin programul ECDL, participanții dobândesc cunoștințe și abilități practice în gestionarea fișierelor, navigarea pe internet, utilizarea programelor de procesare a textului, prezentare și foi de calcul, precum și conștientizarea aspectelor legate de securitatea informațiilor și a drepturilor de autor. ECDL România furnizează diferite module de certificare, oferind candidaților opțiunea de a obține certificarea completă ECDL, constând în 7 module, sau de a se certifica în module specifice, în funcție de nevoile și domeniile lor de interes [27]. Certificarea ECDL este recunoscută în industrie și în sectorul educațional și poate sprijini participanții în dezvoltarea abilităților necesare într-o lume din ce în ce mai digitalizată. Este un standard recunoscut și acceptat la nivel internațional, facilitând mobilitatea profesională și accesul la oportunități de educație și angajare.

Educația digitală reprezintă o modalitate inovatoare prin care tehnologiile moderne și instrumentele digitale sunt integrate astfel încât să sprijine procesul de predare și învățare. Aceasta include dezvoltarea unui set de cunoștințe și competențe digitale, cum ar fi alfabetizarea digitală, comunicare, crearea de conținut digital, siguranța și modul în care soluționăm problemele. În contextul Uniunii Europene, educația digitală este văzută ca o inițiativă de politică care urmărește să sprijine adaptarea sistemelor de educație și formare ale statelor membre la era digitală [19].

Dacă ne raportăm la educația digitală în discursul influenței rețelelor social-media asupra guvernării în era digitală, aceasta joacă un rol crucial. Rețelele de social-media au devenit un element esențial al societății noastre, influențând modul în care informațiile sunt distribuite și percepute. Aceasta poate avea un impact semnificativ asupra guvernării, deoarece informațiile și discuțiile care circulă pe rețelele social-media pot influența opiniile publice și pot modela deciziile politice.

Educația digitală este esențială pentru a asigura că cetățenii sunt capabili să navigheze în mod eficient și responsabil în acest mediu digital, să înțeleagă și să evalueze critic informațiile pe care le întâlnesc și să participe în mod activ și informat la discuțiile online [28]. Guvernele pot utiliza și ele instrumentele digitale pentru a îmbunătăți discursul public, a facilita participarea cetățenilor și a îmbunătăți eficiența serviciilor publice.

În ceea ce privește e-Guvernarea, un aspect important este transformarea digitală a sectorului public. Aceasta implică nu doar implementarea de noi tehnologii, ci și schimbarea modului în care instituțiile publice interacționează cu cetățenii. Guvernarea electronică reprezintă o etapă esențială a reformei administrației publice și presupune un proces de digitizare a sectorului public cu scopul de a facilita interacțiunea dintre instituțiile publice și cetățeni prin intermediul aplicațiilor bazate pe tehnologie [28]. Investițiile în inițiativele de e-Guvernare reflectă o direcție strategică către modernizarea administrației publice. Un exemplu de inițiativă recentă în domeniul educației digitale este Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) al Uniunii Europene [28]. Acest plan stabilește o viziune comună pentru o educație digitală de înaltă calitate, accesibilă și favorabilă incluziunii în Europa. Scopul său este de a sprijini adaptarea sistemelor de educație și formare ale statelor membre la era digitală. Planul include acțiuni concrete, cum ar fi dialogul structurat cu statele membre privind educația și competențele digitale, și promovarea unui ecosistem de educație digitală de înaltă performanță [28].

Un alt exemplu este "Deceniul digital al Europei: obiectivele pentru 2030". Acest program de politică stabilește ținte și obiective concrete pentru 2030, orientând transformarea digitală a Europei. Printre obiectivele sale se numără creșterea numărului de specialiști în TIC, îmbunătățirea competențelor digitale de bază ale populației, promovarea adoptării tehnologiei de către întreprinderile din UE, și asigurarea unei infrastructuri digitale sigure și durabile [19].

Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027 include măsuri pentru asigurarea contribuției financiare necesare participării României și a instituțiilor din România la programele de activități de CDI organizate în cadrul Parteneriatelor europene din cadrul Programului Europa Digitală [19].

Aceste două domenii, educația digitală și e-Guvernarea, sunt strâns legate. Prin investiții în educație digitală, guvernele pot asigura că funcționarii publici și cetățenii sunt pregătiți pentru a beneficia de oportunitățile oferite de e-Guvernare. În același timp, prin implementarea e-Guvernării, guvernele pot îmbunătăți accesul la serviciile publice și pot crește claritatea proceselor administrative.

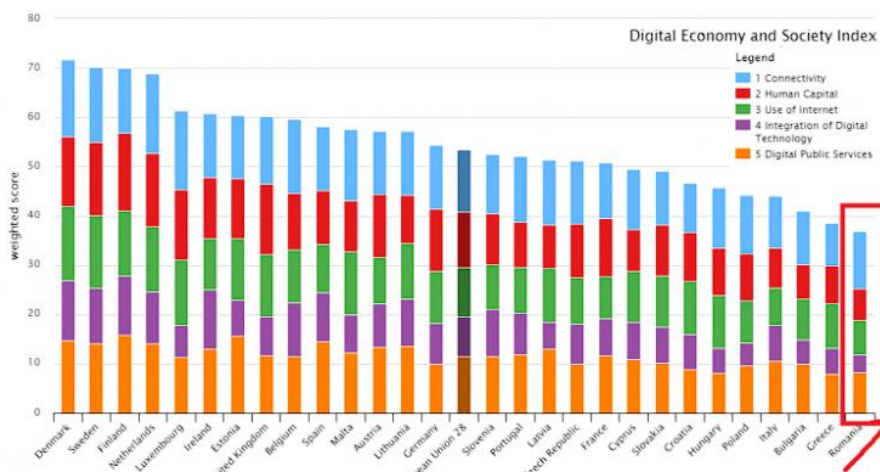

Fig. 4. Indicele economiei și societății digitale - DESI
 Sursa: DESI, European Commission [29]

Cu un scor DESI de 37,5 puncte, România se situează sub media Uniunii Europene de 54 de puncte și este departe de Danemarca, Suedia și Finlanda, care au scoruri DESI de peste 70 de puncte.

În ciuda faptului că 44% dintre gospodăriile din România sunt abonate la servicii de bandă largă de mare viteză, ocupând locul al doilea în UE în ceea ce privește viteza, decalajul digitalizării în România a rămas neschimbat față de anul precedent (33,7 față de 50,8).

Deși sectorul IT&C contribuie cu 6-7% la PIB-ul României și sectorul digital este în creștere, cu două huburi majore în București și Cluj și investiții semnificative în alte orașe, România se află în grupul de țări cu performanțe scăzute în acest domeniu, alături de Grecia, Bulgaria, Italia, Polonia, Ungaria, Croația, Cipru și Slovacia.

Dimensiunea capitalului uman a DESI are două sub-dimensiuni care acoperă competențele utilizatorilor de internet și competențele avansate și dezvoltarea. Prima se bazează pe Indicatorul de Competențe Digitale al Comisiei Europene, calculat pe baza numărului și complexității activităților care implică utilizarea dispozitivelor digitale și a internetului. A doua include indicatori privind specialiștii în TIC, absolvenții în TIC și întreprinderile care oferă formare dedicată în TIC. Conform celor mai recente date, Finlanda este lider în capitalul uman, urmată de Suedia, Olanda și Danemarca. Italia, România și Bulgaria se situează pe ultimele locuri. În comparație cu anul trecut, cele mai mari creșteri ale capitalului uman au fost observate în Finlanda (+2,6 puncte procentuale), Estonia (+1,7 puncte procentuale) și Grecia (+1,6 puncte procentuale) [29].

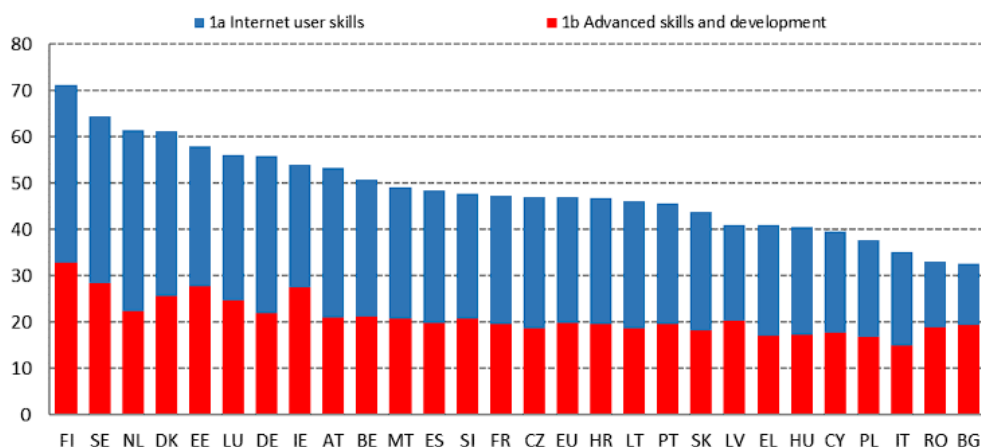

Fig. 5. Human capital dimension
Source: DESI, European Commission [29].

1.2. Transformările aduse de tehnologiile AI și Blockchain în procesele guvernamentale

Tehnologiile digitale au adus transformări semnificative în procesele guvernamentale, influențând modul în care guvernele administrează, furnizează servicii și interacționează cu cetățenii.

Inteligența Artificială (AI) devine o componentă cheie în eforturile guvernelor de a optimiza și moderniza serviciile publice. Prin explorarea și implementarea AI, autoritățile caută să aducă îmbunătățiri semnificative în diverse domenii, cu accent pe eficiența operațională și calitatea serviciilor oferite cetățenilor. În sfera asistenței clienților, inteligența artificială poate fi utilizată pentru crearea de asistenți virtuali sau chatbot-uri, oferind cetățenilor un canal accesibil și eficient pentru a obține informații și asistență [12]. Aceste soluții pot răspunde rapid la întrebările comune, eliberând astfel personalul pentru activități mai complexe. În domeniul procesării datelor, inteligența artificială (AI) are capacitatea de a accelera analiza informațiilor și identificarea modelelor semnificative în cantități masive de date. În contextul sănătății publice, AI poate contribui la analiza datelor epidemiologice și la anticiparea evoluției bolilor. În paralel, în ceea ce privește luarea deciziilor automate, implementarea AI poate conduce la procese mai eficiente și la reducerea erorilor umane [12]. De exemplu, în sfera administrării fiscale, AI poate evalua cu rapiditate și precizie documentele fiscale, facilitând colectarea și gestionarea eficientă a veniturilor și taxelor. Cu toate acestea, implementarea inteligenței artificiale în sectorul public ridică și întrebări etice și de securitate, cum ar fi protecția datelor personale și asigurarea unei transparențe în privința algoritmilor utilizați. Prin urmare, guvernele sunt responsabile să abordeze aceste aspecte în paralel cu adoptarea tehnologiilor inteligente.

Inteligența Artificială (AI) a devenit un concept generic pentru aplicații care abordează activități complexe, precum comunicarea online cu clienții sau jocul de șah, eliminând necesitatea implicării umane anterioare. Această noțiune este adesea folosită ca sinonim pentru subdomeniile sale, precum machine learning (ML) și deep learning. Cu toate acestea, este important de subliniat că există diferențe semnificative între aceste concepte. De exemplu, Machine Learning se concentrează pe crearea de sisteme capabile să învețe sau să-și îmbunătățească performanțele în funcție de datele procesate. Este esențial să se rețină că, în ciuda faptului că toate sistemele de machine learning sunt considerate AI, nu toate aplicațiile implică neapărat machine learning [12]. Pentru a extrage întreaga valoare a inteligenței artificiale, multe companii fac investiții semnificative în echipele de știință a datelor. Știința datelor combină elemente precum statistica, calculatoarele și expertiza în afaceri pentru a obține valoare din surse diverse de date. Tehnologia Inteligenței Artificiale (AI) contribuie la îmbunătățirea performanței și productivității, automatizând procesele sau activitățile care odinioară necesitau intervenția umană. Capacitatea

AI de a conferi semnificație datelor la o scară nemaiîntâlnită anterior reprezintă o resursă de valoare, aducând beneficii semnificative pentru afaceri. Un exemplu notabil este Netflix, care utilizează machine learning pentru a furniza un nivel de personalizare ce a contribuit la extinderea bazei de clienți cu peste 25%. În prezent, majoritatea companiilor au pus știința datelor pe lista priorităților și fac investiții semnificative în acest domeniu. Potrivit unui sondaj McKinsey din 2021 privind AI, organizațiile care au implementat inteligența artificială în cel puțin o funcție au înregistrat o creștere de 56%, comparativ cu 50% în anul precedent [12].

Conform informațiilor furnizate de Harvard Business Review, organizațiile recurg predominant la Inteligența Artificială în scopul: [12]

- detectării și descurajării încălcărilor securității (44%);
- rezolvării problemelor tehnice ale utilizatorilor (41%);
- reducerea activităților de gestionare a producției (34%);
- evaluării conformității interne în utilizarea furnizorilor aprobați (34%).

Blockchain este o tehnologie inovatoare care servește ca un registru digital distribuit și sigur pentru înregistrarea și verificarea tranzacțiilor. În esență, este un lanț de blocuri (de aici și numele "blockchain"), fiecare bloc conținând o listă de înregistrări sau tranzacții.

Câteva dintre principalele caracteristici ale tehnologiei blockchain sunt:

- Decentralizare;
- Securitate;
- Transparență.

Descentralizarea se referă la faptul că într-un sistem blockchain, nu există o autoritate centrală care controlează sau verifică tranzacțiile. Controlul este distribuit între toți participanții din rețea, fiecare având o copie a întregului blockchain. Acest lucru înseamnă că niciun singur participant nu poate controla sau manipula întregul sistem [30].

Securitatea este asigurată prin utilizarea criptografiei avansate. Odată ce o tranzacție este adăugată la blockchain, este aproape imposibil să fie modificată sau ștearsă. Acest lucru se datorează faptului că fiecare bloc din lanț conține un rezumat criptografic al blocului anterior, creând astfel un lanț de blocuri interconectate [30].

În ceea ce privește transparența, deși tranzacțiile individuale pot fi private, structura generală a blockchain-ului este transparentă și accesibilă tuturor participanților din rețea. Acest lucru înseamnă că oricine poate verifica validitatea unei tranzacții urmărind lanțul de blocuri. Această transparență poate contribui la prevenirea fraudelor și a corupției. Prin urmare, tehnologia blockchain oferă o modalitate sigură și transparentă de a efectua tranzacții digitale [30].

Blockchain-ul, cu capacitatea sa de a securiza tranzacțiile financiare, de a gestiona lanțul de aprovizionare și de a facilita votul electronic, se extinde dincolo de domeniile criptomonedelor. În sectorul guvernamental, tehnologia blockchain devine subiect de cercetare, orientându-se către consolidarea securității în procesele administrative. Implementarea blockchain-ului în tranzacțiile guvernamentale poate contribui la crearea unui sistem descentralizat de înregistrare a tranzacțiilor financiare, minimizând riscul de fraudă și manipulare a datelor. În cadrul votului electronic, blockchain-ul aduce beneficii prin îmbunătățirea securității și încrederii în procesul electoral, oferind o urmărire precisă a voturilor și autenticitatea rezultatelor. În plus, în gestionarea datelor de sănătate, blockchain-ul devine o soluție pentru stocarea și partajarea securizată a informațiilor medicale, conferind individului control asupra datelor și menținând confidențialitatea acestora [30].

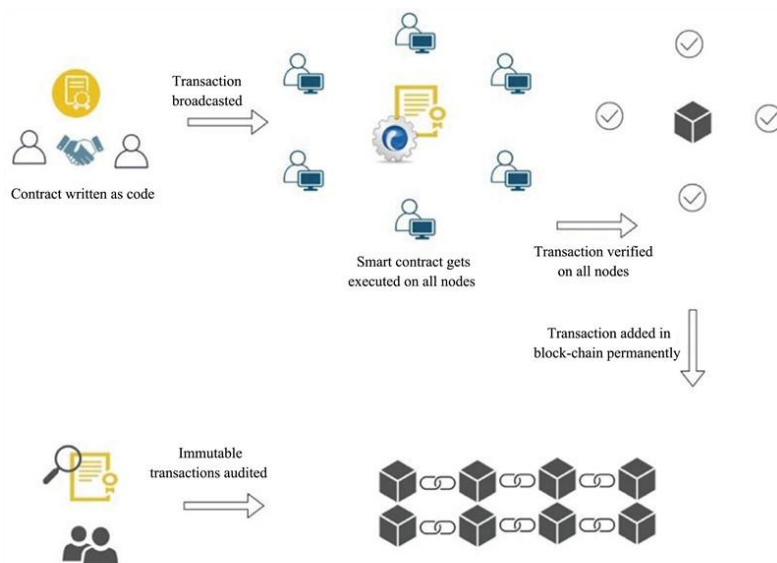

Fig. 6. Tranzacție guvernamentală efectuată prin intermediul blockchain
 Sursa: *The Role of Blockchain in E-Governance and Decision-Making* [30]

Aceste tehnologii nu vin fără provocări. Există întrebări legate de etică, securitate și confidențialitate care trebuie abordate. De exemplu, cum ne asigurăm că AI nu menține stereotipurile curente? Pentru a ne asigura că inteligența artificială (AI) nu perpetuează stereotipurile existente, este esențial să implementăm practici etice în dezvoltarea și utilizarea AI. Aceasta include utilizarea unor seturi de date echilibrate și diverse pentru instruirea modelelor AI, pentru a evita prejudecățile și stereotipurile. De asemenea, este important să efectuăm audituri periodice și teste de echitate pe modelele AI pentru a identifica și a remedia orice prejudecăți nedorite. În plus, transparența și explicabilitatea în deciziile luate de AI pot ajuta la înțelegerea și la combaterea prejudecăților.

Cum protejăm datele personale într-o lume a Blockchain-ului? Protecția datelor personale în contextul tehnologiei blockchain implică mai multe strategii. În primul rând, este esențial să se utilizeze tehnici de criptare puternice pentru a asigura confidențialitatea datelor. În al doilea rând, principiile de “minimizare a datelor” și “anonimizare” pot fi aplicate pentru a limita cantitatea de date personale stocate pe blockchain și pentru a masca identitatea indivizilor. În al treilea rând, reglementările privind protecția datelor, cum ar fi Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR) al UE, pot oferi un cadru pentru gestionarea datelor personale în blockchain.

Cum ne asigurăm că aceste tehnologii sunt accesibile tuturor și nu doar unor clase privilegiate? Asigurarea accesului egal la tehnologie pentru toți, indiferent de statutul socio-economic, este o provocare majoră. Aceasta poate fi abordată prin politici publice care promovează incluziunea digitală, cum ar fi investițiile în infrastructura de internet în zonele defavorizate, programe de educație digitală pentru a îmbunătăți competențele digitale ale populației și reglementări care promovează echitatea în tehnologie. De asemenea, este important să se lucreze cu sectorul privat pentru a dezvolta soluții tehnologice care sunt accesibile și ușor de utilizat pentru toți.

Discutarea și înțelegerea acestor tehnologii este esențială pentru a ne asigura că sunt utilizate în mod etic și responsabil. Trebuie să ne asigurăm că aceste tehnologii nu sunt doar implementate, ci și reglementate într-un mod care respectă drepturile și libertățile noastre fundamentale.

În concluzie, discutarea despre AI și Blockchain în contextul proceselor guvernamentale este nu doar importantă, ci și necesară. Aceste tehnologii au potențialul de a schimba fundamental modul în care guvernele funcționează, dar trebuie să ne asigurăm că aceste schimbări sunt în beneficiul tuturor. Prin înțelegerea și discutarea acestor tehnologii, putem contribui la crearea unui viitor mai bun pentru toți.

Capitolul 2. Rolul rețelelor social-media în guvernare.

În era digitală în care trăim, rețelele social-media au evoluat din simple platforme de conectare în spații virtuale cu impact semnificativ asupra modului în care societățile sunt conduse și guvernate. Rolul acestor rețele în guvernare a devenit din ce în ce mai evident și influent, dând naștere unor dezbateri aprinse privind implicațiile lor asupra democrației și participării civice. De la furnizarea de informații și mobilizarea maselor la crearea unei platforme pentru dezbateri publice și monitorizarea acțiunilor guvernamentale, rețelele social-media au devenit un instrument crucial în dinamica guvernării moderne. Însă, odată cu această putere vine și responsabilitatea de a gestiona riscul manipulării și dezinformării. În acest context, înțelegerea și analiza rolului rețelelor social-media în guvernare devin esențiale pentru adaptarea politicilor și practicilor într-o societate tot mai interconectată digital. Mai mult, A.G. Pitic spune că expansiunea remarcabilă a social-media se datorează faptului că aceasta oferă o suită de unelte care îndeplinesc diverse nevoi de comunicare socială. Într-o lume în care transmisiunile domină, fie că vorbim despre televiziune, ziarele zilnice sau paginile web statice, instituțiile sunt cele care decid ce informații sunt comunicate. Comunicarea interactivă, utilizarea multimedia și integrarea într-o rețea în locul asumării controlului total implică abordări diferite în ceea ce privește modul în care guvernul își desfășoară activitatea. În acest context, guvernele sunt cele care aleg dacă doresc să încurajeze, să sprijine și să se integreze în aceste rețele sau să rămână în afara lor [31].

Rețelele social-media pot aduce îmbunătățiri semnificative în procesul de guvernare în diverse moduri. Prin creșterea accesibilității, acestea fac guvernul mai ușor de contactat și mai deschis pentru cetățeni, oferindu-le posibilitatea de a interacționa direct cu oficialii guvernamentali și de a participa la procesul politic într-un mod mai personal și direct. De asemenea, prin furnizarea rapidă de informații, rețelele social-media permit guvernelor să comunice rapid cu cetățenii în situații de urgență sau pentru a distribui informații esențiale. Prin intermediul acestor platforme, guvernele pot, de asemenea, să primească feedback direct de la cetățeni cu privire la serviciile publice, ceea ce poate conduce la îmbunătățiri semnificative în modul în care acestea sunt furnizate și percepute de către populație [32]. Instituțiile guvernamentale ar trebui să stabilească obiective clare sau să exprime cel puțin așteptările lor cu privire la utilizarea rețelelor social-media. Aceste lucruri pot implica și analiza modului în care alte instituții au abordat situații similare. Obiectivele pot fi ajustate pe parcurs, luând în considerare feedback-ul primit de la angajați și utilizatorii de servicii. De asemenea, este crucial să se clarifice responsabilitățile legate de utilizarea rețelelor social-media la nivel guvernamental. Mai ales în situații de criză sau în cazul unor conflicte care necesită răspunsuri rapide și clare, este esențial să fie definit dacă ministerele sau agențiile au autoritatea de a gestiona aceste situații sau dacă există un mecanism de guvernare funcțional pentru a face față acestor provocări. Elemente esențiale ce trebuie luate în vedere sunt cerințele legale impuse instituțiilor guvernamentale în utilizarea rețelelor social-media [32].

Problemele frecvent întâlnite includ: [32]

- Menținerea oficială a înregistrărilor: Se referă la necesitatea de a păstra și gestiona în mod corespunzător documentele și datele oficiale. Înregistrările pot include o gamă largă de documente, de la documente financiare și contracte, până la corespondență și înregistrări ale întâlnirilor. Menținerea adecvată a înregistrărilor este esențială pentru a asigura

conformitatea cu legile și reglementările, pentru a sprijini procesele de luare a deciziilor și pentru a permite audituri eficiente.

- **Respectarea confidențialității:** Implică protejarea informațiilor sensibile și personale împotriva accesului neautorizat sau a divulgării. Confidențialitatea poate fi protejată prin diverse mijloace, cum ar fi criptarea datelor, controlul accesului și politici stricte de confidențialitate. Respectarea confidențialității este crucială pentru a proteja drepturile individuale și pentru a menține încrederea în organizații.
- **Asigurarea accesibilității:** Se referă la asigurarea că toți utilizatorii, indiferent de abilitățile lor, pot accesa și utiliza informațiile și serviciile. Acest lucru poate implica adaptarea site-urilor web pentru a fi accesibile persoanelor cu dizabilități, asigurarea că documentele sunt disponibile în formate care pot fi citite de cititoarele de ecran și furnizarea de alternative la conținutul media pentru persoanele cu deficiențe de auz sau de vedere.
- **Protejarea proprietății intelectuale:** Aceasta implică protejarea drepturilor asupra creațiilor intelectuale, cum ar fi invenții, lucrări literare și artistice, și simboluri, nume și imagini utilizate în comerț. Protecția proprietății intelectuale poate fi asigurată prin diverse mijloace, cum ar fi drepturile de autor, brevetele și mărcile comerciale. Protejarea proprietății intelectuale este esențială pentru a încuraja inovația și creativitatea.

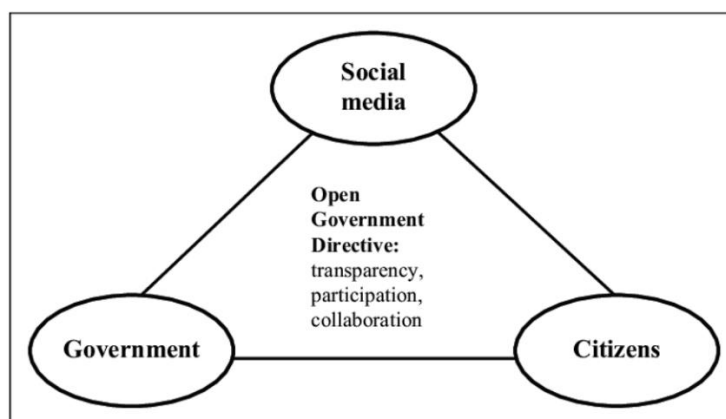

Fig. 7. Rolul social-media în guvernare
Sursa: *Social media use in Government* [33]

Un studiu realizat de Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu a evidențiat impactul pozitiv al rețelelor sociale în e-Guvernare, arătând modul în care acestea sunt folosite de către instituțiile locale de administrație publică din România pentru a facilita colaborarea activă cu cetățenii. O altă cercetare efectuată tot de aceeași universitate a examinat modelarea impactului social-media în e-Guvernare, evidențiind modul în care tehnologiile Web 2.0 stau la baza e-Guvernării și influențează modul în care cetățenii interacționează cu autoritățile publice. Aceste exemple demonstrează rolul crucial al rețelelor de socializare în modernizarea procesului guvernamental, deschizând noi canale de comunicare și participare pentru cetățeni și facilitând o administrare mai clară și responsabilă a resurselor publice [32].

În România, instituțiile guvernamentale locale folosesc cel mai frecvent Facebook, urmat de Twitter și YouTube [31]. Aceste platforme permit guvernelor să împărtășească informații, să primească feedback și să interacționeze cu cetățenii într-un mod mai direct și personalizat. De asemenea, există și aplicații software dedicate care sunt utilizate de instituțiile din administrația publică pentru a îmbunătăți eficiența și eficacitatea serviciilor lor [31]. Acestea pot include diverse instrumente pentru gestionarea datelor, colaborarea internă, comunicarea cu publicul și monitorizarea performanței.

În perioada premergătoare alegerilor din 9 iunie 2024, partidele politice și candidații din România au folosit intensiv rețelele social-media pentru a comunica cu alegătorii. Au fost postate mesaje de campanie, au fost organizate evenimente virtuale și au fost răspândite informații despre procesul de vot. De exemplu, un candidat la primăria unui oraș important a folosit Facebook pentru a transmite în direct discursuri și pentru a răspunde la întrebările alegătorilor. În același timp, partidele politice au folosit Twitter pentru a împărtăși actualizări rapide despre campania lor și pentru a răspunde la știrile zilei.

În contextul alegerilor, au fost luate măsuri pentru a combate dezinformarea și știrile false pe rețelele social-media. De exemplu, Autoritatea Electorală Permanentă a României a lansat campanii de informare pentru a educa cetățenii despre importanța votului și pentru a combate dezinformarea. Aceste campanii au inclus videoclipuri informative, postări pe rețelele social-media și materiale informative distribuite în comunități. În plus, organizații non-guvernamentale și grupuri de verificare a faptelor au monitorizat rețelele social-media pentru a identifica și a demonta știrile false legate de alegeri.

Rețelele social-media au un impact semnificativ asupra relațiilor internaționale, schimbând modul în care guvernele comunică între ele și cu cetățenii lor. Un exemplu notabil este utilizarea rețelelor social-media de către liderii mondiali pentru a comunica direct cu publicul. De exemplu, fostul președinte al SUA, a folosit frecvent Twitter pentru a face anunțuri politice și pentru a comunica pozițiile sale pe probleme internaționale. Acest lucru a schimbat modul în care diplomația este practică, introducând conceptul de “diplomație pe Twitter”.

În România, rețelele social-media au jucat un rol important în comunicarea cu diaspora. De exemplu, în timpul alegerilor prezidențiale din 2014, candidații au folosit Facebook și alte platforme pentru a se conecta cu românii din străinătate și pentru a-i încuraja să voteze.

Rețelele de social-media au devenit un instrument esențial pentru orașele inteligente. Acestea permit orașelor să se conecteze cu cetățenii lor, să îmbunătățească serviciile și să promoveze dezvoltarea comunității. Cu toate acestea, utilizarea eficientă a rețelelor de social-media necesită o strategie bine gândită și o înțelegere clară a publicului țintă.

Orașele inteligente trebuie să răspundă rapid la întrebările și feedback-ul cetățenilor. Acest lucru nu numai că îmbunătățește satisfacția cetățenilor, dar și construiește încredere în administrația orașului. De asemenea, personalizarea comunicării poate arăta că fiecare voce contează. De exemplu, un răspuns personalizat la o plângere pe Twitter poate face ca cetățeanul să se simtă ascultat și valorizat.

Automatizarea poate ajuta la gestionarea volumului mare de interacțiuni pe rețelele de social-media. Cu toate acestea, este important să păstrăm o atingere umană pentru a evita ca răspunsurile să pară reci sau impersonale. De exemplu, un bot de chat poate fi folosit pentru a răspunde la întrebări frecvente, dar ar trebui să existe și o opțiune pentru a vorbi cu un operator uman. Este esențial să avem o strategie clară pentru gestionarea plângerilor sau a feedback-ului negativ. Acest lucru poate include monitorizarea constantă a mențiunilor orașului pe rețelele de social-media, răspunsuri rapide și eficiente la plângeri și o abordare proactivă a rezolvării problemelor.

Rețelele de social-media pot fi folosite pentru a promova programele și serviciile comunitare. De exemplu, un oraș poate folosi Facebook sau Twitter pentru a anunța noi programe de reciclare, pentru a promova evenimente comunitare sau pentru a informa cetățenii despre întreruperile de servicii. Prin interacțiunea directă cu cetățenii, rețelele de social-media pot ajuta la construirea încrederii și la îmbunătățirea relațiilor dintre administrația orașului și comunitate. Un primar care postează actualizări regulate pe Twitter despre munca sa poate ajuta la crearea unei conexiuni mai puternice cu cetățenii.

2.1. Evoluția rețelelor social-media și impactul lor asupra societății

Social-Media se referă la un set de facilități tehnologice, inclusiv site-uri web și aplicații, care operează prin intermediul unui dispozitiv conectat la internet, cum ar fi un computer, un laptop, o tabletă sau un smartphone. Acestea au ca scop facilitarea comunicării între doi sau mai mulți utilizatori, inclusiv grupuri sociale, și permit crearea, distribuirea și schimbul de conținut, precum texte, imagini, audio, video, prezentări multimedia, și altele [34].

Asistăm la o explozie de platforme de socializare care își găsesc locul în cotidianul nostru. Aceste platforme, fiecare cu funcționalitățile și scopurile lor distincte, au devenit indispensabile pentru comunicarea și interacțiunea socială a milioanele de oameni din întreaga lume. Printre cele mai populare se numără rețelele social-media precum Facebook, Instagram și TikTok. Ele permit utilizatorilor să se conecteze cu prietenii, familia și chiar cu persoane străine, să împărtășească momente din viața lor și să interacționeze prin intermediul textului, fotografiilor și videoclipurilor [34]. În timp ce rețelele social-media domină peisajul mediilor de socializare, nu trebuie să subestimăm impactul altor tipuri de platforme. Site-uri precum YouTube reprezintă o sursă nelimitată de divertisment și informație, oferind totul de la tutoriale și vloguri la videoclipuri muzicale și emisiuni online. De asemenea, nu trebuie să uităm de aplicațiile mobile și serviciile de mesagerie, precum WhatsApp, care facilitează comunicarea directă între utilizatori, indiferent de distanța fizică, într-un mod rapid și ușor [35]. Aceste platforme de socializare reprezintă doar câteva dintre numeroasele opțiuni disponibile astăzi, definind peisajul digital contemporan și schimbând modul în care ne conectăm, comunicăm și împărtășim informații în lumea modernă [35].

Aplicațiile de social-media reprezintă un canal esențial pentru exprimarea ideilor, împărtășirea experiențelor și crearea de comunități online bazate pe interese comune. În plus, aplicațiile de social-media sunt un instrument puternic pentru promovarea personală și profesională, facilitând construirea și consolidarea unui brand personal sau a unei identități de afaceri puternice. Prin intermediul lor, avem acces la o sursă nelimitată de informații și divertisment, și, de asemenea, ele pot contribui la creșterea traficului și a conversiilor pentru afacerile online. Astfel, beneficiile oferite de aplicațiile de social-media sunt diverse și semnificative, având un impact profund asupra modului în care comunicăm, ne conectăm și ne dezvoltăm atât personal, cât și profesional în era digitală. Social-media a revoluționat modul în care oamenii interacționează, permițând oricui are o conexiune la internet să vorbească cu oameni de oriunde din lume. Această evoluție a condus la crearea unor comunități globale în care oamenii pot împărtăși idei, experiențe și perspective, indiferent de locația lor geografică. Mai mult, social-media a facilitat conectarea cu publicul țintă, permițând accesul mai ușor la o parte semnificativă din consumatori și la noi audiențe, datorită numărului mare de utilizatori [35]. Social-media a devenit un instrument esențial pentru companii în îmbunătățirea satisfacției clienților. Prin intermediul acesteia, companiile pot interacționa direct cu clienții lor și pot răspunde rapid la feedback-ul acestora. Această abordare conduce la o creștere a satisfacției clienților, deoarece aceștia se simt ascultați și valorizați. De asemenea, social-media permite companiilor să rezolve problemele clienților într-un mod mai eficient și mai rapid. De exemplu, dacă un client întâmpină o problemă cu un produs sau serviciu, acesta poate posta un mesaj pe pagina de social-media a companiei. Compania poate apoi răspunde direct la mesaj, oferind o soluție sau asistență. Această abordare nu numai că rezolvă problema clientului, dar și demonstrează altor clienți că compania se preocupă de satisfacția lor [36].

Cu toate că aplicațiile de social-media aduc numeroase beneficii, nu putem ignora nici dezavantajele asociate utilizării lor. Utilizarea rețelelor de socializare poate deveni rapid o activitate care consumă mult timp din viața utilizatorilor. Numeroși oameni petrec ore în șir navigând pe aceste platforme, distrași de fluxurile interminabile de conținut și interacțiuni sociale. Această investiție de timp poate avea consecințe negative asupra priorităților și responsabilităților

zilnice. Neglijarea altor activități importante este adesea rezultatul acestui consum excesiv de timp pe rețelele social-media ceea ce poate afecta productivitatea și eficiența în îndeplinirea sarcinilor cotidiene. În plus, timpul pierdut pe aceste platforme poate fi considerat un lux, având în vedere alte activități care ar putea aduce beneficii mai semnificative, cum ar fi dezvoltarea personală, interacțiunile sociale offline sau odihna și relaxarea. Este crucial să fim conștienți de modul în care gestionăm timpul nostru online și să ne asigurăm că nu lăsăm rețelele de socializare să ne submineze prioritățile și obiectivele în viață [37]. Împărtășirea informațiilor personale pe rețelele de socializare poate expune utilizatorii la riscul de a fi victime ale infracțiunilor online. Datele personale furnizate în mod public pot fi exploatate de către indivizi rău intenționați pentru a comite diverse infracțiuni, inclusiv furtul de identitate. Prin accesarea acestor informații sensibile, infractorii pot să își asume identitatea unei alte persoane pentru a accesa conturi bancare, a efectua achiziții frauduloase sau a comite alte activități ilegale în numele victimei. Astfel, este esențial să fim precauți în ceea ce privește informațiile pe care le partajăm online și să ne asigurăm că suntem conștienți de posibilele consecințe ale expunerii excesive a datelor personale pe rețelele de socializare. Protejarea confidențialității și securității informațiilor personale este crucială pentru a evita riscurile asociate infracțiunilor cibernetice [37]. Rețelele de socializare pot deveni un teren fertil pentru bullying-ul online, unde utilizatorii pot fi expuși la comentarii răutăcioase sau la comportamente agresive. Această formă de intimidare poate avea consecințe serioase asupra stării de bine a oamenilor, putând să conducă la anxietate și depresie. Fiind un mediu în care mesajele și comentariile pot circula rapid și în mod public, rețelele de socializare pot amplifica efectele negative ale bullying-ului, deoarece aceste acțiuni sunt adesea vizibile pentru un număr mare de oameni. Impactul psihologic al bullying-ului online poate fi profund, afectând încrederea în sine și sănătatea mentală a victimelor. Prin urmare, este crucial ca utilizatorii să fie conștienți de riscurile asociate comportamentului agresiv și să ia măsuri pentru a se proteja și a interveni atunci când observă sau sunt victime ale bullying-ului online. Promovarea unui mediu virtual sigur și respectuos este esențială pentru a contracara efectele dăunătoare ale acestui fenomen în rețelele de socializare [37].

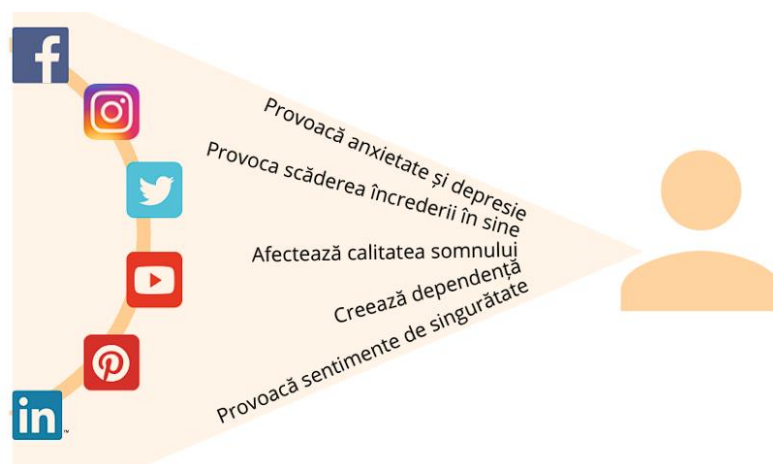

Fig. 8. Efecte negative ale rețelelor social-media

Sursa: Rețelele de socializare – dependență sau aliat în era vitezei [38]

În ultimul deceniu, rețelele de socializare au schimbat semnificativ modul în care ne petrecem timpul liber, diseminăm informațiile sau comunicăm cu ceilalți. Aceste platforme au devenit o parte integrantă a vieții noastre, schimbând modul în care comunicăm, ne informăm și ne petrecem timpul liber [39]. Studiile au arătat că aceasta poate genera sentimente de izolare și nesatisfacție, datorită comparației constante cu viața aparent perfectă a celorlalți. De asemenea, poate avea un impact asupra comportamentului social, financiar, relațional și emoțional al diferitelor categorii de persoane și al societății în general [39]. Rețelele de socializare pot crea presiuni sociale nerealiste. Conținutul postat pe social-media este adesea editat, filtrat și prezentat

într-un mod cât mai atractiv, ceea ce poate crea o imagine distorsionată a realității. Acest lucru poate duce la așteptări nerealiste și poate genera presiuni sociale asupra indivizilor să se conformeze unor standarde de perfecțiune nerealiste [39]. Este important să fim conștienți de aceste aspecte și să folosim rețelele de socializare într-un mod responsabil.

În contextul utilizării rețelelor de socializare în România, statistici relevante subliniază creșterea continuă a utilizatorilor de internet și a utilizatorilor de social media. Conform datelor din 2023, din cei aproximativ 17.82 milioane de utilizatori de internet, peste 15.13 milioane erau activi pe diverse platforme de socializare. În plus, între 2020 și 2021, numărul de utilizatori de internet a înregistrat o creștere de 133 mii, ajungând la un procent de 80.7% în ianuarie 2021. Pe de altă parte, numărul de utilizatori de social-media a atins 12.00 milioane în aceeași perioadă, reflectând o creștere semnificativă de 1.0 milion (+9.1%) față de anul anterior. Aceste cifre demonstrează o adoptare tot mai extinsă a tehnologiei digitale în România, cu peste 62.6% din populație activă pe platformele de socializare, oferind astfel o bază solidă pentru implicarea și comunicarea guvernului cu cetățenii prin intermediul acestor canale digitale [40]. De asemenea, este importantă menționarea câtorva statistici despre utilizarea rețelelor de socializare la nivel global. Aproape 59.3% din populația globală utilizează cel puțin o platformă de socializare, reflectând o prezență semnificativă a acestor medii digitale în viețile oamenilor din întreaga lume. În ultimul an, rețelele de socializare au atras 190 de milioane de utilizatori noi, subliniind continuarea creșterii lor. Conform datelor, o persoană obișnuită petrece în medie 2 ore și 27 de minute zilnic pe rețelele de socializare, evidențiind rolul central pe care aceste platforme îl au în activitățile online ale utilizatorilor. Facebook continuă să fie cel mai utilizat canal social, cu 2.96 miliarde de utilizatori activi, ceea ce evidențiază poziția sa dominantă în peisajul rețelelor sociale. LinkedIn este preferat de 52 de milioane de oameni pentru căutarea unui loc de muncă, arătând diversitatea scopurilor pentru care oamenii accesează aceste platforme. În plus, 47% dintre utilizatorii de internet la nivel mondial consideră că păstrarea legăturii cu familia și prietenii este motivul principal pentru utilizarea rețelelor sociale [40].

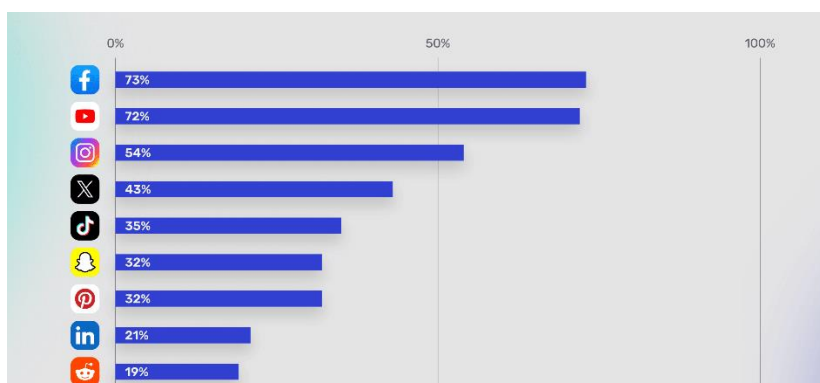

Fig. 9. Utilizarea rețelelor social-media în procente

Sursa: Facebook and YouTube Are Still the Most Popular Platforms in the World [41]

În era digitală, tehnologiile emergente precum Inteligența Artificială (AI) și Blockchain au început să aibă un impact semnificativ asupra multor domenii, inclusiv social-media. Aceste tehnologii au potențialul de a revoluționa modul în care interacționăm și ne conectăm cu ceilalți [42]. Inteligența artificială (AI) a devenit un instrument esențial pentru gestionarea și analiza datelor în rețelele de socializare. AI poate contribui la identificarea și filtrarea conținutului nedorit, îmbunătățind astfel experiența utilizatorilor. De asemenea, poate fi utilizat pentru a personaliza conținutul pentru utilizatori, sporind astfel relevanța și angajamentul [43]. Conform unui studiu, adoptarea AI a îmbunătățit eficiența companiilor și rețelele logistice, a redus cheltuielile și a crescut veniturile cu 10%. Acest impact pozitiv al AI se reflectă și în valoarea

estimată a sectorului. Se preconizează că până în 2030, sectorul AI va valora aproximativ 13 trilioane de dolari, subliniind astfel importanța și potențialul enorm al acestei tehnologii. Blockchain are potențialul de a aduce transparență și securitate în social-media. Aceasta poate ajuta la combaterea problemelor comune ale social-media, cum ar fi dezinformarea, lipsa unei moderări eficiente a conținutului, pirateria digitală, încălcările de date, fraudă de identitate și știrile false. De asemenea, poate oferi utilizatorilor un control mai mare asupra datelor personale, îmbunătățind astfel confidențialitatea și securitatea [44]. În concluzie, tehnologiile AI și Blockchain au un impact semnificativ asupra social-media, oferind oportunități semnificative pentru personalizare, gestionarea datelor și filtrarea conținutului nedorit. Este esențial să continuăm să explorăm aceste tehnologii și să ne străduim să le utilizăm într-un mod care beneficiază utilizatorilor și societății în ansamblu.

2.2. Transparența și participarea cetățenilor prin intermediul rețelelor social-media

Transparența în administrația publică sau guvernare se referă la deschiderea și accesibilitatea informațiilor și proceselor guvernamentale către public. În România, acest principiu fundamental al unei guvernări democratice poate întâmpina mai multe provocări. Unul dintre aceste obstacole este politizarea excesivă a personalului din cadrul instituțiilor administrative [45]. Acest fenomen poate duce la o creștere a secretomaniei, în care funcționarii publici promovați sau admiși în funcție pe criterii politice, nu profesionale, au tot interesul să țină secret acest lucru. În plus, cu avansul tehnologic și digitalizarea administrației publice, apar noi provocări și vulnerabilități. De exemplu, nu toți cetățenii au acces la internet sau sunt confortabili cu utilizarea tehnologiei. Aceasta poate limita capacitatea lor de a participa la consultările publice online sau de a utiliza platformele de petiții online, instrumente esențiale pentru exprimarea opiniilor în era digitală. Un alt obstacol major în exprimarea opiniilor în administrația publică sau guvernare este lipsa de transparență și acces la informații. În unele cazuri, poate fi dificil pentru cetățenii să obțină informații despre diferite politici sau proiecte, ceea ce îi poate împiedica să își exprime opiniile în mod informat [45].

În contextul rețelelor de socializare, transparența se referă la disponibilitatea și accesibilitatea informațiilor publice online [46]. Instituțiile publice pot încuraja participarea cetățenilor prin intermediul rețelelor social-media în mai multe moduri. Ele pot folosi aceste platforme pentru a comunica într-un mod deschis și transparent cu cetățenii, oferindu-le acces la informații în timp real despre deciziile și acțiunile lor. În plus, rețelele de socializare permit un dialog și o interacțiune directă între cetățenii și instituțiile publice, permițând cetățenilor să-și exprime opiniile, să pună întrebări și să contribuie la discuțiile despre politici publice. Instituțiile publice pot, de asemenea, încuraja participarea activă a cetățenilor în procesul decizional prin promovarea oportunităților de implicare și prin solicitarea feedback-ului cetățenilor pe diverse teme. Pentru a ajunge la un public divers, instituțiile publice ar trebui să adopte o abordare incluzivă și să utilizeze instrumente de comunicare adecvate, asigurându-se că toți cetățenii au acces egal la mecanismele participative, inclusiv cei care locuiesc în zone defavorizate sau cei care au un acces mai redus la informațiile despre UE. Inițiative precum Noul Bauhaus european reprezintă un exemplu de cum instituțiile publice pot facilita dialogul și discuțiile între cetățeni, experți, companii și instituții [46].

Cetățenii pot posta opiniile lor pe propriile pagini sau în spațiile de comentarii ale altor postări, care pot include opinii personale, au la dispoziție link-uri către articole sau alte resurse, imagini, videoclipuri și multe altele [47]. De asemenea, multe rețele sociale oferă grupuri sau forumuri unde utilizatorii pot discuta despre diverse subiecte, permițând cetățenilor să împărtășească și să dezbata opiniile lor cu alții. Unele rețele social-media permit utilizatorilor să creeze sondaje sau să voteze în sondaje create de alții, oferind astfel un alt mod în care cetățenii își pot exprima

opiniile. Majoritatea rețelelor sociale permit utilizatorilor să reacționeze la postări sau să le evalueze, oferind o modalitate simplă și rapidă de a exprima o opinie. În plus, când cetățenii distribuie sau redistribuie conținut, ei își exprimă de obicei o anumită opinie sau susțin o anumită cauză. Este important de menționat că, deși rețelele sociale oferă multe oportunități pentru exprimarea opiniilor, utilizatorii ar trebui să fie conștienți de faptul că opiniile lor pot fi văzute de un public larg și pot avea consecințe în lumea reală. De asemenea, este esențial să se respecte normele de conduită ale fiecărei platforme și să se evite postarea de conținut ofensator sau abuziv [47].

În era digitală, rețelele social-media au devenit un spațiu comun pentru exprimarea opiniilor. Cu toate acestea, atunci când există dezacorduri între utilizatori, este esențial să se abordeze situația într-un mod constructiv. Respectul pentru opiniile celorlalți este fundamental, deoarece fiecare persoană are dreptul la propria opinie [48]. Chiar dacă nu se ajunge la un acord, este important să se respecte dreptul celorlalți de a avea o opinie diferită. Atacurile personale nu sunt acceptabile și discuțiile ar trebui să se concentreze pe idei, nu pe persoane. Prin urmare, exprimarea opiniilor în mod constructiv implică nu doar partajarea gândurilor și sentimentelor, ci și ascultarea și învățarea de la alții, respectând în același timp drepturile și sentimentele lor [48].

Cetățenii au la dispoziție o serie de modalități prin care pot exprima opiniile în mod constructiv în administrația publică sau guvernare. De exemplu, multe instituții publice au pagini oficiale pe rețelele de socializare unde se fac postări despre diferite inițiative sau politici. Cetățenii pot lăsa comentarii la aceste postări pentru a-și exprima opiniile sau preocupările. Este important ca aceste comentarii să fie respectuoase și bazate pe fapte. În plus, multe guverne și instituții publice organizează consultări publice online pentru a colecta feedback de la cetățeni despre diferite politici sau proiecte. Cetățenii pot participa la aceste consultări prin completarea de chestionare, trimiterea de propuneri sau participarea la discuții online [49]. Unele guverne au platforme online unde cetățenii pot iniția petiții despre diferite probleme. Aceste petiții pot fi un mod eficient pentru oameni să-și exprime opiniile și să atragă atenția guvernului asupra anumitor probleme. Există, de asemenea, multe forumuri de discuții online unde cetățenii pot discuta despre diferite probleme legate de guvernare sau administrație publică. Prin participarea la aceste discuții, cetățenii pot împărtăși și dezbate opiniile lor cu alții. Este important să se amintească că, deși există dreptul la liberă exprimare, acest drept vine cu responsabilitatea de a comunica într-un mod care respectă drepturile și sentimentele celorlalți [49].

În România, multe instituții publice, cum ar fi ministerele și agențiile guvernamentale, au pagini oficiale pe rețelele social-media unde se fac postări despre diferite inițiative sau politici. Cetățenii pot lăsa comentarii la aceste postări pentru a-și exprima opiniile sau preocupările. În plus, guvernul României și alte instituții publice organizează frecvent consultări publice online pentru a colecta feedback de la cetățeni despre diferite politici sau proiecte. Cetățenii pot participa la aceste consultări prin completarea de chestionare sau trimiterea de propuneri [50]. Unele guverne, inclusiv cel al României, au platforme online unde cetățenii pot iniția petiții despre diferite probleme. Aceste petiții pot fi un mod eficient pentru cetățenii să-și exprime opiniile și să atragă atenția guvernului asupra anumitor probleme. Există, de asemenea, multe forumuri de discuții online unde cetățenii pot discuta despre diferite probleme legate de guvernare sau administrație publică [50].

În concluzie, având în vedere complexitatea și dinamica mediului digital, este esențial ca instituțiile publice să se adapteze și să își îmbunătățească continuu metodele de interacțiune cu cetățenii. În acest sens, rețelele de socializare pot juca un rol crucial în facilitarea unui dialog deschis și constructiv între guverne și cetățeni, contribuind astfel la consolidarea democrației și la promovarea unei guvernări eficiente și responsabile.

Capitolul 3. Securitatea datelor și confidențialitatea în era digitală.

În era digitală actuală, securitatea datelor și confidențialitatea au devenit aspecte esențiale ale vieții noastre cotidiene. Indiferent dacă interacționăm pe rețelele social-media, efectuăm tranzacții online sau stocăm documente în cloud, datele noastre personale sunt constant expuse. Aceasta, împreună cu creșterea exponențială a datelor generate și stocate online, a transformat protecția informațiilor într-o provocare majoră [51]. Securitatea datelor, care se referă la protecția datelor împotriva accesului neautorizat și corupției pe tot parcursul existenței lor, implică protejarea datelor, indiferent unde sunt stocate. În era noastră, unde datele sunt considerate noul “petrol”, protecția acestora este de o importanță capitală [51]. Confidențialitatea datelor, un aspect crucial al securității acestora, se concentrează pe protejarea informațiilor personale. În momentul de față, o mare parte a vieții noastre se desfășoară online, ceea ce a transformat confidențialitatea datelor într-o preocupare majoră [52]. Era digitală, deși aduce numeroase beneficii, vine și cu provocări semnificative în ceea ce privește securitatea informațiilor. Aceste provocări includ, dar nu se limitează la, amenințări cibernetice, furt de identitate, pierderea datelor și încălcarea confidențialității. Aceste provocări subliniază necesitatea de a lua măsuri adecvate pentru a proteja informațiile noastre în lumea digitală [52].

Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP) este o autoritate publică centrală autonomă cu competență generală în domeniul protecției datelor personale în România. Rolul său principal este de a garanta respectarea drepturilor fundamentale la viață privată și la protecția datelor personale [53].

În 2020, România a fost ținta unui număr semnificativ de atacuri cibernetice, inclusiv atacuri de tip phishing și ransomware, care au vizat datele personale ale utilizatorilor. Aceste atacuri au afectat peste 100 de unități de sănătate, forțând unele dintre ele să își întrerupă activitatea online [54].

Centrul Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică (CERT-RO) este responsabil pentru gestionarea incidentelor de securitate cibernetică produse în infrastructurile cibernetice aflate în responsabilitatea sa. Rolul său include detectarea, investigarea și reacția la incidentele de securitate cibernetică conform reglementărilor și procedurilor în vigoare la nivelul Ministerului Apărării Naționale [55].

Guvernul României a lansat în 2020 această strategie, care subliniază importanța protecției datelor și a infrastructurilor critice. Strategia vizează asigurarea unui nivel înalt de securitate cibernetică, astfel încât România să poată preveni, descuraja și răspunde în mod eficient la acțiunile ostile în cibernetic, inclusiv printr-o abordare proactivă [56].

Legea nr. 190/2018 stabilește măsurile necesare pentru punerea în aplicare la nivel național a Regulamentului (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date. Legea subliniază dreptul la confidențialitate și protecția datelor personale ale cetățenilor în România [57].

3.1 Manipularea informațiilor și propagarea știrilor false

Manipularea informațiilor și răspândirea știrilor false pe platformele de social-media au devenit probleme semnificative în societatea noastră. Acestea pot influența percepțiile publicului și pot avea un impact profund asupra rezultatelor electorale. Platformele de social-media, care permit distribuirea rapidă a informațiilor fără verificarea prealabilă a conținutului, au devenit un mediu

propice pentru răspândirea știrilor false. Astfel, informațiile false pot ajunge la un număr mare de persoane într-un timp foarte scurt [58]. Știrile false distribuite pe social-media pot induce în eroare publicul, pot alimenta teorii ale conspirației și pot submina încrederea în instituțiile democratice. Combaterea știrilor false pe social-media reprezintă o provocare majoră. Este necesară o abordare multi-fațetată, care include educație media, verificarea faptelor și reglementarea platformelor de social-media [58]. Promovarea unui discurs public bazat pe fapte și respect pentru adevăr este, de asemenea, esențială.

Social-media a devenit o sursă principală de informare pentru mulți oameni, fenomenul de știri false sau “fake news” a luat amploare. În România, ca și în alte părți ale lumii, acest fenomen a devenit o problemă semnificativă, având un impact direct asupra percepției publice și a discursului civic. Acestea pot fi răspândite prin diverse canale de social-media, cum ar fi Facebook, TikTok sau Instagram, ajungând rapid la un număr mare de persoane.

În continuare, vom explora câteva exemple concrete de știri false care au circulat prin social-media în România, pentru a înțelege mai bine natura și impactul acestora. Aceste exemple ne vor ajuta să identificăm strategiile folosite de cei care răspândesc informații false și să dezvoltăm metode eficiente de a combate acest fenomen. Un exemplu notabil de dezinformare implică un experiment social realizat de autorități în România pentru a testa vigilența utilizatorilor de internet. În acest experiment, a fost postat un anunț fals despre o vacanță cu o reducere de 70%. Într-un interval de doar trei zile, anunțul a fost vizualizat de 11 milioane de ori, atrăgând 20.000 de click-uri. Acest experiment a evidențiat cât de rapid pot fi răspândite informațiile false și cât de mulți oameni pot fi induși în eroare. Mai mult, anunțul fals a fost distribuit pe platformele de socializare, ceea ce subliniază rolul crucial pe care îl joacă aceste platforme în răspândirea dezinformării și în modelarea percepțiilor și comportamentelor utilizatorilor [59]. Un alt exemplu semnificativ se referă la un studiu Eurobarometru realizat în 2018. Acest studiu a relevat că o proporție mare de români, aproximativ 80%, credeau că pot identifica o știre falsă. Dintre aceștia, 27% erau foarte încrezători în abilitatea lor de a distinge informațiile false, în timp ce 52% erau oarecum încrezători. Aceste date subliniază importanța educației media și a gândirii critice în societatea modernă, în contextul în care dezinformarea devine tot mai răspândită [60]. Un studiu recent a arătat că 2 din 10 români distribuie știri false. Acest lucru subliniază faptul că dezinformarea nu este doar o problemă de receptare pasivă a informațiilor false, ci și una de distribuire activă. Această situație evidențiază necesitatea unei educații media eficiente și a promovării gândirii critice, pentru a preveni răspândirea neintenționată a dezinformării [61].

Educația și conștientizarea joacă un rol crucial în protejarea datelor personale și a confidențialității. În România, există mai multe inițiative care vizează îmbunătățirea competențelor digitale ale cetățenilor.

Un exemplu este programul “Școala Digitală” lansat de Ministerul Educației [8]. Acest program vizează integrarea tehnologiei în educație și formarea competențelor digitale ale elevilor. De exemplu, elevii învață despre importanța securității datelor și despre cum să se protejeze online. Învață despre practici de navigare sigură pe internet, cum ar fi utilizarea unor parole puternice și evitarea site-urilor web nesigure.

Un alt exemplu este campania de conștientizare publică despre securitatea cibernetică lansată de Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP) [53]. Această campanie informează publicul larg despre riscurile asociate cu partajarea datelor online și despre modul în care pot proteja informațiile lor personale. De exemplu, campania oferă sfaturi despre cum să detecteze și să evite atacurile de tip phishing, una dintre cele mai comune forme de atac cibernetic.

Aceste inițiative subliniază importanța educației și a conștientizării în protejarea datelor personale și a confidențialității. Prin educarea cetățenilor despre aceste probleme, putem contribui la crearea unui mediu digital mai sigur pentru toți.

Verificarea autenticității știrilor pe rețelele social-media este esențială pentru a evita răspândirea de informații false. Asigurați-vă că știrea provine de la o sursă de încredere. Verificați dacă site-ul este cunoscut pentru a publica știri false sau dacă este o parodie. De multe ori, sursele de știri de încredere precum BBC sau CNN sunt sigure și credibile. Uneori, titlurile pot fi înșelătoare și nu reflectă corect conținutul articolului. Asigurați-vă că citiți întreaga știre înainte de a o împărtăși. O știre cu un titlu senzațional poate să nu aibă o bază solidă în realitate. Cercetați autorul pentru a vedea dacă are un istoric de publicare a știrilor false. Verificarea credibilității autorului poate oferi indicii despre calitatea și veridicitatea informațiilor. Dacă o știre este adevărată, este probabil să fie raportată de mai multe surse de încredere. Dacă o știre este raportată doar de o singură sursă, ar putea fi falsă. Verificați diverse surse pentru a confirma informațiile. Verificați dacă datele și faptele prezentate în știre sunt corecte. Puteți face acest lucru căutând informațiile online sau folosind un site de verificare a faptelor. Este important să vă asigurați că știrea este susținută de dovezi și informații verificate. Dacă o știre pare prea bună sau prea rea pentru a fi adevărată, probabil este [58].

Algoritmii joacă un rol semnificativ în răspândirea informațiilor greșite sau a știrilor false pe platformele de social-media. Algoritmii de pe platformele de social-media sunt proiectați pentru a personaliza fluxul de știri al utilizatorilor în funcție de interesele lor. Acest fenomen poate facilita răspândirea știrilor false, deoarece acestea pot fi mai atractive pentru utilizatori și, prin urmare, mai predispuse la distribuire [62]. Algoritmii de social-media favorizează conținutul care atrage angajamentul utilizatorilor, cum ar fi like-uri, share-uri și comentarii. Din păcate, știrile false sunt adesea provocatoare, ceea ce le poate face să devină virale rapid [62]. Există și cazuri în care indivizii rău intenționați manipulează algoritmii pentru a promova știrile false. De exemplu, ei pot folosi boti sau conturi false pentru a crește artificial angajamentul pentru o anumită știre, iar algoritmii o promovează mai mult.

Este important să ne amintim că, deși algoritmii pot facilita răspândirea știrilor false, responsabilitatea de a verifica informațiile pe care le vedem și le distribuim online revine în cele din urmă nouă, utilizatorilor [62]. Educația publicului despre verificarea știrilor este esențială pentru a combate răspândirea știrilor false. Introducerea educației media în programa școlară poate ajuta la învățarea abilităților de verificare a știrilor de la o vârstă fragedă. Aceasta poate include învățarea despre cum să se evalueze sursele, cum să se recunoască știrile false și cum să se verifice informațiile. Organizarea de ateliere și seminarii pentru adulți și seniori poate fi de asemenea utilă. Acestea pot fi organizate de biblioteci, universități sau organizații non-profit. Guvernul și organizațiile media pot lansa campanii de conștientizare pentru a educa publicul despre pericolele știrilor false și despre cum să le identifice. Există numeroase resurse online, inclusiv site-uri web, cursuri și tutoriale video, care pot ajuta oamenii să învețe cum să verifice știrile. Încurajarea gândirii critice este esențială [58]. Multe platforme de social-media au încheiat parteneriate cu organizații de verificare a datelor pentru a identifica și a demonta știrile false. Aceste parteneriate pot fi extinse pentru a include și educația utilizatorilor. Platformele de social-media pot oferi instrumente și resurse care ajută utilizatorii să verifice știrile. Multe dintre aceste platforme au început să eticheteze știrile false sau înșelătoare și să furnizeze linkuri către informații corecte [63].

În concluzie, manipularea informațiilor și propagarea știrilor false pe social-media sunt probleme complexe care necesită atenție și acțiune. Prin înțelegerea acestor probleme și prin luarea de măsuri pentru a le combate, putem contribui la protejarea democrației și a societății noastre.

3.2 Îmbunătățirea proceselor de securitate a datelor

Securitatea datelor a devenit o preocupare esențială pentru guvernele din întreaga lume. Acestea sunt responsabile pentru protejarea informațiilor sensibile ale cetățenilor. Ele stabilesc și aplică legile și reglementările privind protecția datelor, precum și implementează măsuri de securitate adecvate în propriile lor sisteme și operațiuni [64]. Îmbunătățirea acestui aspect în contextul guvernării implică numeroase provocări. Acestea includ echilibrarea securității cu accesibilitatea, gestionarea volumului tot mai mare de date generate de serviciile publice digitale și protejarea datelor în fața amenințărilor cibernetice în continuă evoluție [64].

Există mai multe strategii care pot fi utilizate pentru a face față acestor provocări. Acestea includ implementarea de standarde de securitate riguroase, utilizarea de tehnologii de criptare pentru a proteja datele în tranzit, și promovarea unei culturi a securității în cadrul organizațiilor guvernamentale [8].

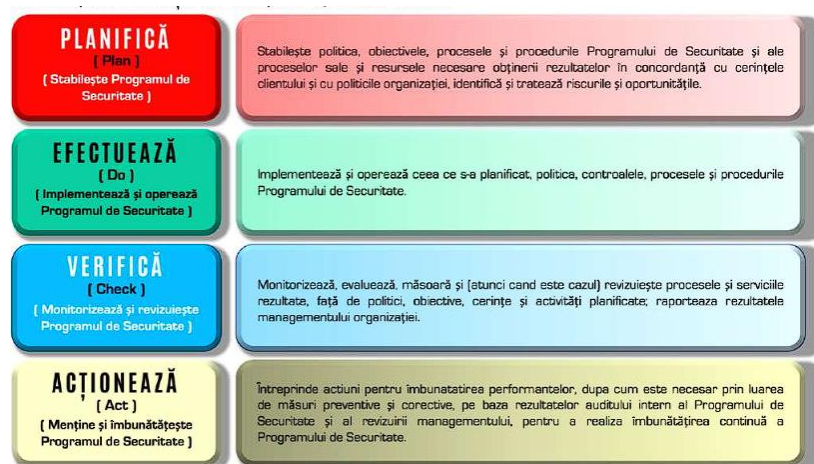

Fig. 10. Ciclul PDCA pentru îmbunătățirea continuă aplicat Programului de Securitate

Sursa: *Managementul Operațiunilor de Securitate* [65]

Câteva exemple concrete de îmbunătățire a securității datelor în România includ implementarea GDPR, educația privind securitatea cibernetică și gestionarea incidentelor de securitate. Implementarea GDPR a fost un pas important în protejarea datelor personale în România. Începând cu 25 mai 2018, România a început să aplice Regulamentul General privind Protecția Datelor Personale (GDPR), impunând reguli stricte privind protecția datelor personale și prevede sancțiuni severe pentru încălcări. Acest regulament a introdus o serie de drepturi noi pentru cetățeni, cum ar fi dreptul la portabilitatea datelor și dreptul la restricționarea prelucrării. În plus, în România există inițiative care vizează creșterea conștientizării și a educației în domeniul securității cibernetice. Aceste inițiative includ programe de formare și campanii de conștientizare care sunt destinate atât publicului larg, cât și profesioniștilor din domeniul IT [8]. Astfel, se urmărește îmbunătățirea gradului de înțelegere a riscurilor cibernetice și adoptarea unor practici mai sigure în gestionarea datelor. De asemenea, un exemplu concret de îmbunătățire a securității datelor în România este modul în care sunt gestionate incidentele de securitate. În cazul unui atac cibernetic care a dus la criptarea tuturor datelor, dacă datele sunt compromise ulterior, este necesară notificarea Autorității de Supraveghere. Acest proces de gestionare a incidentelor contribuie la identificarea și remediarea rapidă a vulnerabilităților, sporind astfel nivelul de securitate al datelor [8].

Implementarea de standarde de securitate mai stricte ar putea fi un pas important. Guvernele pot impune organizațiilor cerințe mai riguroase în ceea ce privește securitatea datelor, inclusiv criptarea acestora, autentificarea în doi pași și alte măsuri de securitate. Investițiile în tehnologii de securitate avansate pot reprezenta o altă direcție. Guvernele ar putea investi în inteligență artificială și învățare automată pentru a detecta și preveni amenințările la adresa securității datelor, asigurând astfel un nivel mai ridicat de protecție. Parteneriatele cu sectorul privat ar putea fi benefice în acest sens. Guvernele ar putea colabora cu companii de tehnologie pentru a dezvolta soluții de securitate mai eficiente și pentru a promova schimbul de bune practici în domeniu. În plus, adoptarea unei legislații mai puternice în domeniu este esențială. Guvernele pot introduce sau actualiza legislația pentru a proteja mai bine datele cetățenilor și pentru a impune sancțiuni mai severe în caz de încălcare a securității datelor.

În concluzie, îmbunătățirea proceselor de securitate a datelor este o sarcină esențială și în continuă evoluție. Prin adoptarea unui cadru solid de politici, practici și tehnologii, guvernele pot asigura că datele cetățenilor sunt protejate în mod eficient.

Capitolul 4. Studiu de caz.

Scopul acestui studiu de caz este de a investiga și de a înțelege profund modul în care rețelele de social-media influențează guvernarea în era digitală. Acest studiu își propune să exploreze diferite aspecte ale acestei probleme, inclusiv modul în care rețelele de social-media pot afecta procesul decizional politic, modul în care informațiile sunt distribuite și percepute de public, precum și rolul pe care îl joacă aceste platforme în facilitarea dialogului între guverne și cetățeni.

Prin realizarea acestui studiu de caz, sper să ofer o perspectivă cuprinzătoare asupra impactului rețelelor de social-media asupra guvernării în era digitală și să contribui la dezvoltarea de strategii eficiente pentru utilizarea acestor platforme în scopuri guvernamentale.

În cadrul acestui studiu de caz, voi explora diverse scenarii în care rețelele de social-media au avut un impact semnificativ asupra guvernării. Un exemplu relevant este studiul privind comunicarea guvernamentală din România prin intermediul rețelelor sociale, care a analizat modul în care instituțiile publice din România utilizează rețelele sociale pentru a implica cetățenii într-o colaborare activă în cadrul societății. Acest studiu a oferit referințe empirice și a analizat oportunitățile și provocările pentru procese de e-Guvernare mai eficiente și pentru a oferi servicii publice mai bune [66].

“E-Government in Romania – a Case Study” publicat de Marian Stoica și Bogdan Ghilic-Micu în *Journal of e-Government Studies and Best Practices* [67], acest studiu de caz este deosebit de relevant pentru tema lucrării, deoarece ne oferă o înțelegere aprofundată a modului în care rețelele de social-media și tehnologia pot fi utilizate pentru a îmbunătăți guvernarea și interacțiunea cu cetățenii. De asemenea, ne ajută să înțelegem provocările asociate cu implementarea e-Government, cum ar fi problemele de securitate a datelor și confidențialitate, și cum acestea pot fi abordate în mod eficient. Studiul de caz se concentrează pe dezvoltarea continuă a sistemelor de comunicare digitală și modul în care acestea au condus la restructurarea sistemelor de informații, permițând indivizilor să se orienteze către așa-numitul e-Government. Acesta examinează strategiile și caracteristicile specifice ale abordării guvernului electronic din România, propunând sugestii și soluții pentru dezvoltarea fiecăruia dintre ele.

Un alt studiu de caz relevant este cel privind evaluarea impactului rețelelor sociale online în e-Guvernare, care a examinat măsura și modul în care multe instituții ale administrației publice

locale din România utilizează în prezent rețelele sociale online. Acest studiu a constatat că implicarea activă a cetățenilor prin intermediul rețelelor sociale poate duce la o guvernare mai eficientă [68].

În plus, studiul privind rețelele sociale și rolul lor în societatea de astăzi a explorat modul în care rețelele sociale pot fi utilizate pentru a crește capitalul social și cunoștințele. Acest studiu a arătat că oamenii pot beneficia de oportunități mai mari de cunoaștere și de socializare prin utilizarea rețelelor sociale [1].

Aceste studii de caz oferă o perspectivă cuprinzătoare asupra modului în care rețelele de social-media pot influența guvernarea în era digitală.

În raport cu scopul studiului de caz, obiectivele stabilite sunt următoarele:

- Analiza influenței rețelelor de social-media asupra procesului decizional în guvernare: Acest obiectiv implică examinarea modului în care informațiile distribuite prin rețelele de social-media pot influența deciziile politice și strategiile guvernamentale;
- Evaluarea avantajelor și provocărilor utilizării rețelelor de social-media în guvernare: Acest obiectiv implică identificarea și evaluarea beneficiilor potențiale și a provocărilor asociate cu utilizarea rețelelor de social-media de către guverne;
- Investigarea rolului rețelelor de social-media în facilitarea dialogului între guverne și cetățeni: Acest obiectiv implică explorarea modului în care rețelele de social-media pot fi utilizate pentru a îmbunătăți comunicarea și interacțiunea între guverne și cetățeni.

Întrebarea de cercetare centrală la care acest studiu de caz își propune să răspundă este:

“În ce măsură influențează rețelele de social media procesul de guvernare în era digitală și cum pot fi aceste platforme utilizate în mod eficient pentru a îmbunătăți interacțiunea între guverne și cetățeni?”.

Având în vedere subiectul, scopul și obiectivele lucrării, formulăm următoarele ipoteze de cercetare:

- Utilizarea eficientă a rețelelor de social-media de către guverne poate duce la o mai mare transparență și responsabilitate, îmbunătățind astfel procesul de guvernare în era digitală.
- Rețelele de social-media pot influența semnificativ procesul decizional politic, atât în sens pozitiv, prin facilitarea accesului la informații și stimularea participării cetățenilor, cât și în sens negativ, prin răspândirea de informații false sau manipulative.
- Optimizarea utilizării rețelelor de social-media poate îmbunătăți dialogul între guverne și cetățeni, facilitând astfel participarea civică și îmbunătățind calitatea deciziilor politice.

Lucrarea mea contribuie la literatura existentă prin explorarea acestui subiect dintr-o perspectivă nouă, concentrându-se pe modul în care rețelele de social-media pot fi utilizate pentru a îmbunătăți participarea cetățenilor la procesele guvernamentale. De exemplu, unul dintre studiile de caz pe care le analizez în lucrarea mea explorează modul în care o instituție publică din România a utilizat rețelele de social-media pentru a implica cetățenii într-o colaborare activă în cadrul societății. În plus, lucrarea mea abordează și provocările asociate cu utilizarea rețelelor de social-media în guvernare, cum ar fi manipularea informațiilor și propagarea știrilor false. Discut strategiile care pot fi utilizate pentru a îmbunătăți procesele de securitate a datelor și pentru a combate răspândirea de informații false.

Am folosit două metode principale de colectare a datelor: analiza datelor disponibile și un mini- chestionar.

Analiza datelor a implicat examinarea documentelor disponibile în literatura de specialitate și pe platformele de social-media. Am colectat date relevante care reflectă atât interacțiunea directă a guvernelor cu publicul prin intermediul rețelelor de social-media, cât și procesele interne de guvernare și adoptarea tehnologiilor digitale.

În cadrul acestui studiu, am implementat un instrument de colectare a datelor sub forma unui mini-chestionar, cu scopul de a obține informații suplimentare despre percepțiile și comportamentele utilizatorilor de rețele sociale în contextul guvernării. Chestionarul a abordat diverse aspecte, inclusiv utilizarea rețelelor sociale, interacțiunea cu guvernele sau instituțiile publice prin intermediul platformelor de social-media, nivelul de transparență al guvernelor sau instituțiilor publice pe rețelele de social-media și impactul rețelelor de social-media asupra interacțiunii dintre guverne și cetățeni. Datele colectate prin intermediul acestui chestionar au fost ulterior analizate și interpretate prin intermediul unei serii de grafice realizate cu ajutorul software-ului de analiză statistică SPSS. În continuare, voi prezenta aceste grafice pentru a ilustra rezultatele obținute.

Datele arată că majoritatea respondenților sunt tineri, cu vârste cuprinse între 18 și 26 de ani. Acest lucru este în concordanță cu tendința generală a utilizatorilor de social-media, unde tinerii sunt cei mai activi. În plus, toți respondenții au cel puțin un nivel de educație de liceu, ceea ce indică un anumit grad de alfabetizare și acces la informații.

Există, de asemenea, un număr semnificativ de respondenți mai în vârstă, cu vârste de peste 50 de ani. Acest grup poate avea perspective și experiențe diferite în ceea ce privește interacțiunea cu guvernele și instituțiile publice prin intermediul rețelelor de social media. De exemplu, ei pot fi mai sceptici în ceea ce privește transparența guvernamentală sau pot avea mai puțină încredere în informațiile primite prin intermediul rețelelor de social-media. În ceea ce privește distribuția pe sexe a respondenților, 55,7% sunt bărbați, iar 44,3% sunt femei.

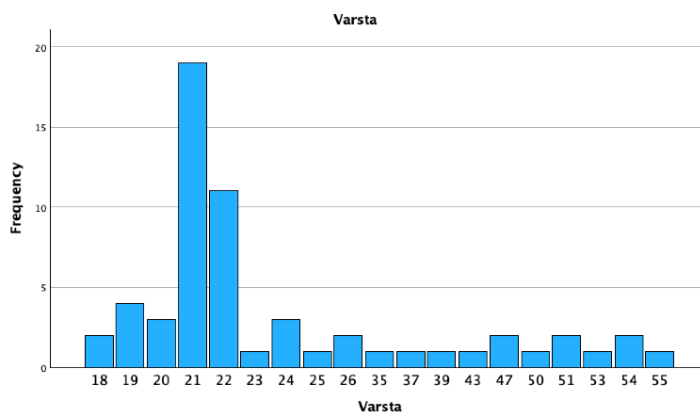

Fig. 11. Vârsta respondenților din chestionar
Sursa: Chestionar

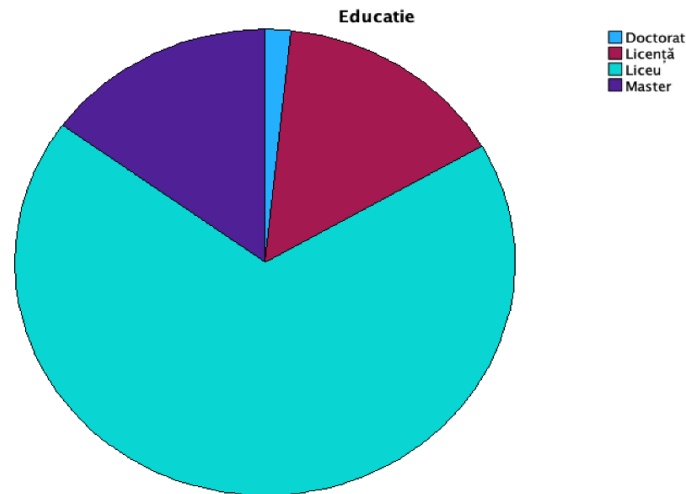

Fig. 12. Nivelul de educație al respondenților din chestionar
Sursa: Chestionar

Această diversitate de vârstă în rândul respondenților oferă o imagine mai completă a percepțiilor și comportamentelor diferitelor grupuri de vârstă în ceea ce privește utilizarea rețelelor de social-media pentru interacțiunea cu guvernele și instituțiile publice. De asemenea, sugerează că strategiile de angajament pe rețelele de social-media ale guvernelor și instituțiilor publice ar trebui să țină cont de aceste diferențe de vârstă și să se adapteze în consecință pentru a se asigura că sunt eficiente pentru toate grupurile de vârstă.

De exemplu, mesajele și campaniile ar putea fi adaptate pentru a fi relevante și accesibile pentru diferite grupuri de vârstă. În plus, platformele de social-media utilizate pentru a ajunge la diferite grupuri de vârstă ar putea varia, deoarece tinerii pot prefera platforme diferite de cele ale persoanelor mai în vârstă. Prin înțelegerea și abordarea acestor diferențe, guvernele și instituțiile publice pot îmbunătăți eficacitatea angajamentului lor pe rețelele de social-media.

Instagram și TikTok sunt cele mai populare platforme de social-media printre respondenți, urmate de Facebook și LinkedIn. Acest lucru poate indica o preferință pentru platformele vizuale și interactive, care sunt populare în rândul tinerilor.

Instagram și TikTok sunt platforme bazate pe conținut vizual, care permit utilizatorilor să împărtășească fotografii, videoclipuri și alte forme de conținut media. Aceste platforme sunt cunoscute pentru interfața lor prietenoasă și funcționalitățile lor creative, care pot fi atractive pentru tineri. De asemenea, aceste platforme au algoritmi puternici care personalizează conținutul pe care utilizatorii îl văd, ceea ce poate contribui la angajamentul utilizatorilor.

Facebook, pe de altă parte, este o platformă mai veche care permite o gamă mai largă de interacțiuni, inclusiv postări de text, linkuri, fotografii și videoclipuri. Deși Facebook are încă un număr mare de utilizatori, popularitatea sa poate fi în scădere în rândul tinerilor, care pot fi atrași de platforme mai noi și mai vizuale, cum ar fi Instagram și TikTok.

LinkedIn este o rețea de socializare profesională care este utilizată în principal pentru networking și căutarea de locuri de muncă. Faptul că LinkedIn este menționat de unii respondenți poate sugera că unii oameni folosesc rețelele de social-media nu doar pentru interacțiunea socială, ci și pentru scopuri profesionale.

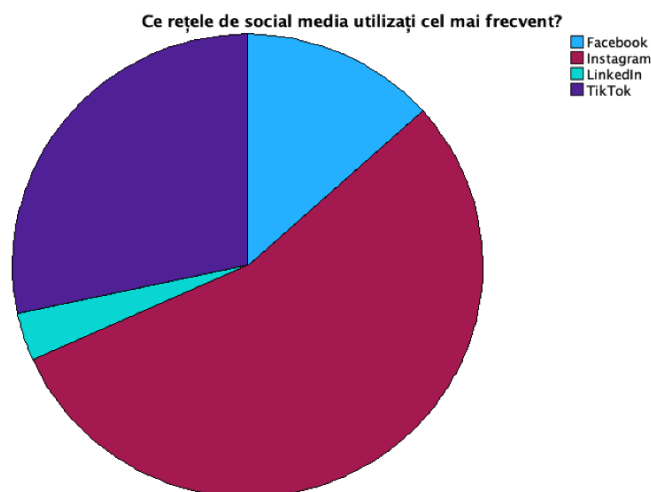

Fig. 13. Rețeaua de social-media preferată de fiecare respondent al chestionarului
Sursa: Chestionar

Aceste tendințe în utilizarea rețelelor de social media pot avea implicații importante pentru modul în care guvernele și instituțiile publice se angajează cu cetățenii. De exemplu, dacă tinerii sunt mai predispuși să utilizeze Instagram și TikTok, atunci guvernele și instituțiile publice ar putea dori să își concentreze eforturile de angajament pe aceste platforme. De asemenea, dacă un număr semnificativ de oameni utilizează LinkedIn pentru interacțiuni profesionale, atunci guvernele și instituțiile publice ar putea dori să utilizeze această platformă pentru a comunica despre oportunități de muncă, politici de muncă și alte subiecte legate de muncă.

Când vine vorba de interacțiunea cu guvernele sau instituțiile publice, se pare că majoritatea respondenților interacționează doar ocazional sau deloc cu aceste entități prin intermediul rețelelor de social-media. Acest lucru sugerează că există o oportunitate semnificativă pentru guverne și instituțiile publice de a-și îmbunătăți prezența și angajamentul pe aceste platforme.

Înțelegerea motivelor pentru care interacțiunea este scăzută este un prim pas crucial. Aceasta poate fi atribuită unei varietăți de factori, cum ar fi lipsa de conținut relevant sau atractiv, lipsa de răspuns la comentarii sau întrebări, sau percepția că interacțiunea cu guvernele sau instituțiile publice nu este utilă sau valoroasă. De asemenea, poate fi vorba despre o lipsă generală de încredere în guverne sau instituții publice.

Pentru a îmbunătăți interacțiunea, există mai multe strategii pe care guvernele și instituțiile publice le-ar putea lua în considerare. De exemplu, crearea de conținut relevant și atractiv care să răspundă intereselor și nevoilor cetățenilor este mai probabil să genereze angajament. Acest conținut ar putea include informații despre serviciile publice, actualizări despre politici și legi, sau conținut educațional despre teme de interes public.

De asemenea, răspunsul la comentarii și întrebări poate demonstra că guvernele și instituțiile publice valorizează opiniile și preocupările cetățenilor. Acest lucru poate ajuta la construirea încrederii și la încurajarea unei interacțiuni mai mari.

Promovarea transparenței și a responsabilității este o altă strategie importantă. Utilizarea rețelelor de social-media pentru a comunica în mod deschis despre acțiunile și deciziile guvernamentale poate ajuta la construirea încrederii și la încurajarea cetățenilor să se angajeze mai mult.

În cele din urmă, facilitarea participării cetățenești poate fi o modalitate eficientă de a utiliza rețelele de social-media. Aceste platforme pot fi utilizate pentru a facilita participarea cetățenească la procesul democratic, cum ar fi prin solicitarea de feedback pe proiecte de lege sau prin organizarea de sondaje și consultări publice.

Prin implementarea acestor strategii, guvernele și instituțiile publice ar putea îmbunătăți semnificativ nivelul de interacțiune cu cetățenii pe rețelele de social-media. Acest lucru ar putea duce la o comunicare mai eficientă, la o mai mare transparență și la o implicare mai mare a cetățenilor în procesul democratic.

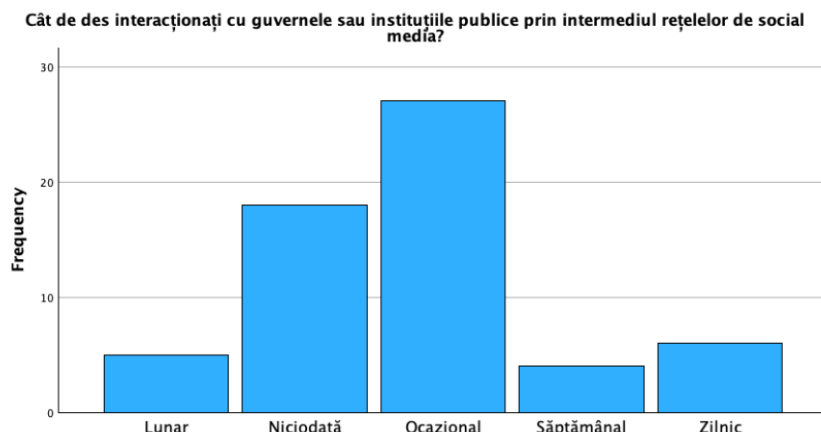

Fig. 14. Frecvența interacționării a fiecărui respondent al chestionarului cu guvernul prin social-media
Sursa: Chestionar

Opiniile sunt împărțite în ceea ce privește nivelul de transparență al guvernelor sau instituțiilor publice pe rețelele de social-media. Unii respondenți consideră că acestea sunt neutre sau deloc transparente, în timp ce alții consideră că sunt transparente.

Transparența în acest context se referă la măsura în care guvernele și instituțiile publice sunt deschise și oneste în ceea ce privește acțiunile și deciziile lor, și cât de ușor este pentru cetățeni să obțină informații despre acestea. Transparența este un aspect crucial al unei democrații sănătoase, deoarece permite cetățenilor să fie informați și să participe la procesul democratic.

Faptul că unii respondenți consideră guvernele și instituțiile publice ca fiind neutre sau deloc transparente pe rețelele de social-media poate indica o lipsă de încredere sau de satisfacție cu nivelul actual de deschidere și responsabilitate. Acest lucru poate fi datorat unei varietăți de factori, cum ar fi lipsa de informații clare și accesibile, percepția de bias sau nepotrivire în comunicare, sau experiențe negative anterioare de interacțiune cu aceste entități.

Pe de altă parte, faptul că alți respondenți consideră guvernele și instituțiile publice ca fiind transparente pe rețelele de social-media poate indica că acestea au avut succes în a comunica deschis și onest cu cetățenii, și că aceștia se simt informați și înțeleși. Aceste percepții mixte sugerează că există oportunități pentru guverne și instituțiile publice de a îmbunătăți transparența lor pe rețelele de social-media. Aceasta ar putea include măsuri precum furnizarea de informații mai clare și mai accesibile, răspunsul la întrebări și feedback într-un mod deschis și respectuos, și demonstrarea responsabilității prin admiterea greșelilor și luarea de măsuri pentru a le corecta.

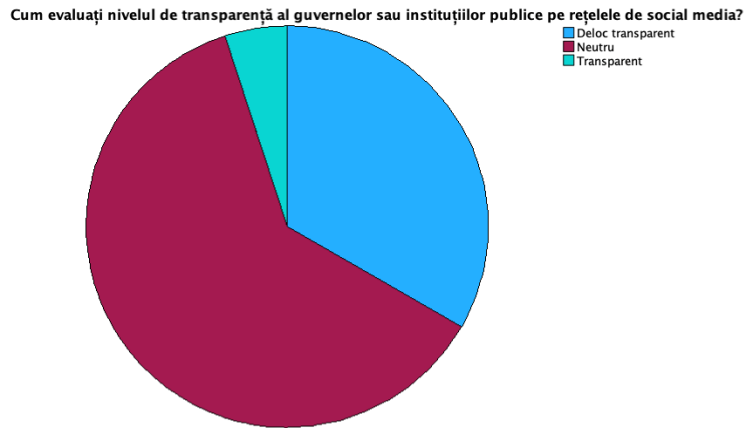

Fig. 15. Nivelul de transparență al guvernului pe social-media prin ochii respondenților
Sursa: Chestionar

Impactul rețelelor de social-media asupra interacțiunii dintre guverne și cetățeni este un subiect de mare interes. Se pare că majoritatea respondenților cred că aceste platforme au îmbunătățit interacțiunea, deși există și un număr semnificativ de respondenți care nu sunt siguri sau care nu cred că acest lucru este adevărat.

Rețelele de social-media au revoluționat modul în care informațiile sunt distribuite și cum oamenii interacționează între ei. În contextul guvernelor și instituțiilor publice, aceste platforme oferă noi modalități de a comunica cu cetățenii și de a le implica în procesul democratic.

Cei care cred că rețelele de social-media au îmbunătățit interacțiunea văd o serie de beneficii. Acestea includ accesibilitatea, deoarece rețelele sociale permit guvernelor să ajungă la un public larg și diversificat, inclusiv la tineri și la cei care altfel ar putea fi greu de atins prin canalele tradiționale de comunicare. De asemenea, aceste platforme permit un dialog bidirecțional, în care cetățenii pot răspunde direct la postările guvernului și pot împărtăși propriile lor opinii și experiențe. În plus, informațiile pot fi distribuite rapid și eficient prin rețelele de social-media, ceea ce este deosebit de util în situații de urgență sau atunci când este necesară o comunicare rapidă.

Cu toate acestea, există și respondenți care nu sunt siguri sau care nu cred că rețelele de social-media au îmbunătățit interacțiunea. Aceștia pot avea preocupări legate de dezinformare, deoarece rețelele de social-media pot fi folosite pentru a răspândi dezinformare sau informații false, ceea ce poate eroda încrederea în guverne și poate duce la confuzie și la luarea unor decizii greșite. De asemenea, pot fi preocupări legate de lipsa de personalizare, deoarece, deși rețelele de social-media pot ajunge la un public larg, mesajele lor pot fi adesea generale și nespecifice, ceea ce poate face dificilă abordarea unor probleme specifice sau a unor grupuri specifice de cetățeni. În plus, utilizarea rețelelor de social-media implică colectarea și partajarea de date personale, ceea ce poate ridica probleme de confidențialitate și de securitate pentru unii utilizatori.

Aceste perspective diferite subliniază complexitatea impactului rețelelor de social-media asupra interacțiunii dintre guverne și cetățeni. În timp ce aceste platforme oferă oportunități semnificative pentru îmbunătățirea comunicării și a angajamentului, ele aduc și noi provocări care trebuie abordate în mod eficient. Prin înțelegerea acestor provocări și oportunități, guvernele și instituțiile publice pot naviga mai eficient în peisajul digital și pot îmbunătăți modul în care se angajează cu cetățenii lor.

Credeti ca rețelele de social media au îmbunătățit interacțiunea dintre guverne și cetățeni?

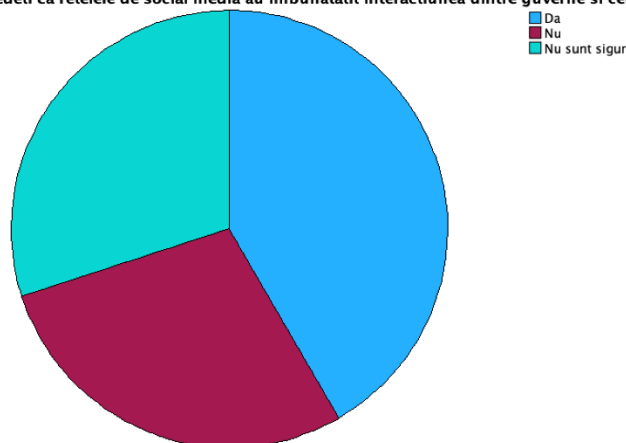

Fig. 16. Efectul aplicațiilor social-media asupra relației dintre guvern și cetățeni

Sursa: Chestionar

Avantajele utilizării rețelelor de social-media de către guverne sunt numeroase, așa cum au identificat respondenții. Unul dintre cele mai mari beneficii este capacitatea de a distribui informații rapid și eficient. Acest lucru este esențial în situații de urgență sau atunci când este necesară o comunicare rapidă cu cetățenii. Un alt avantaj major este comunicarea directă între guverne și cetățeni. Rețelele de social-media oferă un canal prin care guvernele pot răspunde la întrebări și feedback, iar cetățenii pot exprima opiniile și preocupările lor. Acest dialog bidirecțional este un pas important spre construirea unei relații mai puternice și mai transparente între guverne și cetățeni.

Transparența este un alt aspect crucial al utilizării rețelelor de social-media de către guverne. Prin publicarea de informații și actualizări, guvernele pot demonstra transparența și pot ajuta la construirea încrederii. În plus, rețelele de social-media permit cetățenilor să ofere feedback în timp real asupra problemelor și preocupărilor lor, ceea ce permite guvernelor să răspundă rapid și să ia măsuri pentru a le rezolva.

Rețelele sociale permit, de asemenea, transmiterea informațiilor unui public mai diversificat. Aceste platforme ajung la un public larg și diversificat, ceea ce permite guvernelor să comunice cu diferite grupuri de cetățeni, inclusiv cu cei care altfel ar putea fi greu de atins prin canalele tradiționale de comunicare.

Un alt avantaj important este facilitarea interacțiunii cu tinerii. Tinerii sunt utilizatorii cei mai activi ai rețelelor de social media. Prin prezența pe aceste platforme, guvernele pot interacționa mai eficient cu acest grup demografic. Cu toate acestea, este important ca guvernele să utilizeze aceste platforme într-un mod responsabil și etic, respectând drepturile și confidențialitatea utilizatorilor.

Se observă că tinerii sunt cei mai activi utilizatori de social-media, preferând platforme vizuale și interactive precum Instagram și TikTok. Cu toate acestea, interacțiunea cu guvernele și instituțiile publice prin aceste canale este încă limitată, sugerând o oportunitate de îmbunătățire a angajamentului și prezenței acestora pe rețelele de social-media.

Percepțiile asupra transparenței guvernelor și instituțiilor publice sunt mixte, indicând necesitatea unei comunicări mai clare și a unei responsabilități mai mari din partea acestora. În ciuda acestor provocări, majoritatea respondenților recunosc beneficiile potențiale ale utilizării rețelelor de

social-media de către guverne, cum ar fi informarea rapidă, comunicarea directă și facilitarea interacțiunii cu tinerii.

Aceste informații pot fi folosite pentru a ghida strategiile de angajament pe rețelele de social-media ale guvernelor și instituțiilor publice, cu scopul de a îmbunătăți interacțiunea cu cetățenii și de a promova o democrație mai participativă și transparentă. Prin înțelegerea și abordarea acestor provocări și oportunități, guvernele și instituțiile publice pot utiliza în mod eficient rețelele de social-media pentru a se conecta mai bine cu cetățenii pe care îi servesc.

În plus, este important de menționat că un număr semnificativ de persoane se bazează pe social-media pentru a se informa despre deciziile guvernamentale. Studiile arată că 77% dintre agențiile guvernamentale au raportat o creștere a angajamentului cetățenilor pe social-media în ultimii doi ani [69]. Utilizatorii de internet se bazează din ce în ce mai mult pe platformele digitale pentru a obține știri și informații de multe feluri. În plus, manipularea rețelelor de social-media de către actorii politici a fost identificată în fiecare dintre cele 81 de țări studiate într-un raport al Universității Oxford, ceea ce sugerează că social-media joacă un rol semnificativ în politică la nivel global [70]. Aceste date subliniază importanța cercetării noastre în înțelegerea modului în care guvernele și cetățenii interacționează în era digitală.

Cu toate acestea, în ciuda numeroaselor avantaje ale utilizării rețelelor de social-media de către guverne, există și anumite dezavantaje pe care respondenții le-au luat în considerare. Unul dintre acestea este problema excluziunii digitale. Deși rețelele de social-media pot ajunge la un public larg, există segmente ale populației care nu au acces la aceste platforme, fie din cauza lipsei de acces la tehnologie, fie din cauza analfabetismului digital. Această excluziune digitală poate duce la inegalități în ceea ce privește accesul la informații și la participarea la dialogul civic. De exemplu, persoanele în vârstă sau cele din zonele rurale pot fi mai puțin probabil să folosească rețelele de social-media, ceea ce înseamnă că ele ar putea fi excluse de la anumite forme de comunicare guvernamentală. Pentru a aborda această problemă, guvernele ar trebui să se asigure că ele utilizează o varietate de canale de comunicare pentru a ajunge la toți cetățenii. Un alt dezavantaj este dependența de rețelele de social-media. Există riscul ca guvernele să se bazeze prea mult pe rețelele de social-media pentru a comunica cu cetățenii, neglijând astfel alte canale de comunicare, cum ar fi mass-media tradițională, întâlnirile publice și consultările directe.

Discuții / Concluzii

În lucrarea mea, intitulată “Influența rețelelor social-media asupra guvernării în era digitală”, mă aplec asupra impactului profund pe care rețelele de social-media îl au asupra proceselor guvernamentale în era digitală. Lucrarea mea este structurată în trei capitole principale, fiecare abordând un aspect diferit al subiectului.

În primul capitol, stabilesc contextul pentru restul lucrării, oferind o înțelegere aprofundată a modului în care tehnologia a schimbat peisajul guvernării. Examinez transformările aduse de tehnologiile AI și Blockchain și modul în care acestea au remodelat procesele guvernamentale.

În al doilea capitol, mă concentrez pe rolul specific pe care rețelele de social-media îl joacă în guvernare. Explorez evoluția lor și impactul pe care l-au avut asupra societății, precum și modul în care aceste platforme pot fi utilizate pentru a îmbunătăți transparența și participarea cetățenilor la procesele guvernamentale.

În al treilea capitol, abordez problemele de securitate a datelor și confidențialitate în era digitală. Discut provocările asociate cu manipularea informațiilor și propagarea știrilor false, precum și strategiile care pot fi utilizate pentru a îmbunătăți procesele de securitate a datelor.

În al patrulea capitol, m-am concentrat pe un studiu de caz specific pentru a ilustra impactul tehnologiei și al rețelelor de social-media asupra guvernării. Am examinat atât succesul, cât și provocările întâmpinate, oferind o perspectivă echilibrată asupra situației.

Ca și răspuns la întrebarea de cercetare a studiului de caz pot spune că rețelele de social-media influențează procesul de guvernare în era digitală prin facilitarea comunicării rapide și eficiente între guverne și cetățeni, contribuind la claritatea guvernării. Aceste platforme pot fi utilizate în mod eficient pentru a îmbunătăți interacțiunea între guverne și cetățeni prin implementarea unor strategii solide de gestionare a riscurilor și utilizarea responsabilă a rețelelor de social-media.

Rețelele de social-media joacă un rol semnificativ în guvernarea în era digitală, oferind numeroase avantaje, dar și provocări. Pe de o parte, acestea permit o comunicare rapidă și eficientă, facilitând un dialog bidirecțional între guverne și cetățeni și contribuind la transparența guvernării. Pe de altă parte, există riscuri asociate cu excluziunea digitală și dependența de rețelele de social-media.

În România, de exemplu, există segmente ale populației care nu au acces la aceste platforme, ceea ce poate duce la inegalități în ceea ce privește accesul la informații și la participarea la dialogul civic. În plus, creșterea dependenței de rețelele de social-media poate avea consecințe serioase pentru sănătatea mintală și fizică a indivizilor.

Aceste descoperiri subliniază importanța utilizării responsabile a rețelelor de social-media de către guverne și necesitatea de a avea strategii solide de gestionare a riscurilor în loc. Prin abordarea acestor provocări, guvernele pot maximiza beneficiile rețelelor de social-media, minimizând în același timp dezavantajele. În viitor, ar putea fi valoroase discuții suplimentare pe teme precum impactul rețelelor de social-media asupra democrației, educația digitală, reglementarea rețelelor de social-media, confidențialitatea și securitatea datelor, și rolul rețelelor de social-media în situații de urgență. Aceste discuții ar putea oferi oportunități valoroase pentru cercetare și dezbateri în continuare.

În final, studiul meu subliniază faptul că, în era digitală, guvernele trebuie să navigheze cu atenție în peisajul complex al rețelelor de social-media, echilibrând beneficiile potențiale cu provocările ulterioare. Prin înțelegerea și abordarea acestor provocări și oportunități, guvernele și instituțiile publice pot utiliza în mod eficient rețelele de social-media pentru a se conecta mai bine cu cetățenii pe care îi servesc.

Anexa A. Întrebările mini-chestionarului

1. Vă rugăm să specificați sexul dumneavoastră.
2. Câți ani aveți?
3. Care este cel mai înalt nivel de educație pe care l-ați finalizat?
4. Ce rețele de social media utilizați cel mai frecvent?
5. Cât de des interacționați cu guvernele sau instituțiile publice prin intermediul rețelelor de social media?
6. Cum evaluați nivelul de transparență al guvernelor sau instituțiilor publice pe rețelele de social media?
7. Credeți că rețelele de social media au îmbunătățit interacțiunea dintre guverne și cetățeni?
8. Care sunt principalele avantaje pe care le vedeți în utilizarea rețelelor de social media de către guverne?

9. Care sunt principalele dezavantaje pe care le vedeți în utilizarea rețelelor de social media de către guverne?

Referințe bibliografice

- [1] C. Vrabie, „Rețelele sociale și rolul lor în societatea de astăzi,” 2023.
- [2] C. Vrabie, „Elemente de e-guvernare,” 2016.
- [3] G. Stoiciu, „Expansiunea social-media și transformarea”.
- [4] Wikipedia, „Guvernare electronică”.
- [5] A. Pătru, „Schimbări majore pe piața de energie. Guvernul, program uriaș de transformare a sectorului. Vor avea loc inclusiv relocări,” 2024.
- [6] Organizația Națiunilor Unite, „Creșterea gradului de incluziune digitală a contribuabililor prin dezvoltarea”.
- [7] Autoritatea pentru Digitalizarea României, „Recomandări pentru implementarea soluțiilor IT pentru e-guvernare”.
- [8] Autoritatea pentru Digitalizarea României, „Recomandări pentru implementarea soluțiilor IT pentru e-Guvernare 2.0”.
- [9] Smart-Edu, „Strategia privind digitalizarea educației din România 2021-2027”.
- [10] C. Vrabie, „Artificial Intelligence Promises to Public Organizations and Smart Cities.,” *Digital Transformation. Lecture Notes in Business Information Processing*, vol. 465, 8-12 2022.
- [11] M. Toader-Pasti, „Ce este un oraș smart și sustenabil și cum îl construim,” 2023.
- [12] Oracle Romania, „Inteligența Artificială”.
- [13] Autoritatea pentru Digitalizarea României, „Raport pentru Transformarea Digitală a României,” 2020.
- [14] V. Baltac, *Lumea Digitală, Concepte Esențiale*, 2015.
- [15] M. Marcut, „Cum arată Transformarea Digitală în Viziunea Noului Guvern,” 2020.
- [16] C. Vrabie, *Elemente de E-Guvernare [E-Government Fundamentals]*, București: Pro Universitaria, 2016.
- [17] ResearchGate, „Three level digital divide framework,” 2011.
- [18] R. Diaconu, „Analiză / Nivelul competențelor digitale frânează digitalizarea: De unde pleacă România și cât are de recuperat,” 2023.
- [19] Comisia Europeană, „Deceniul digital al Europei: obiective digitale pentru 2030”.
- [20] Institutul Național de Statistică, „Utilizarea internetului,” 2019.
- [21] Deloitte Romania, „Criza a accelerat digitalizarea,” 2020.
- [22] G.-G. Marin, *Forma urbană inteligentă în urbanism: orașul în era digitală / Smart Urban Form in Urban Planning: The City in the Digital Age*.
- [23] Comisia Europeană, „Legea privind guvernarea datelor explicată”.
- [24] L. Alexandru, „Comunicare, relații publice și transparență în instituțiile publice, o obligație legală, etică și, în același timp, o stare de normalitate pe care ne-o dorim cu toții,” 2022.
- [25] Revista Intelligence, „Dependența de tehnologie și afacerile din spatele ei,” 2018.
- [26] S. Florian, „Analiza erorilor datelor experimentale”.
- [27] C. Vrabie, „Education - A Key Concept for E-Administration,” 2014.
- [28] European Education Area, „Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027)”.

- [29] Comisia Europeană, „DESI,” 2021.
- [30] Haman Bin Mohamad Smart University, „The Role of Blockchain in E-Governance and Decision-Making,” 2022.
- [31] A. G. Pitic, Modelarea impactului social media în e-Guvernare, 2015.
- [32] Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică, „Studiu de caz privind evaluarea impactului rețelelor sociale online în e-Guvernare”.
- [33] B. Lu, „Social media use in government”. *ResearchGate*.
- [34] Kenov, „Ce este social media,” *Worldpress*, 2023.
- [35] C. Stoian, „Ce este social media,” 2021.
- [36] F. Rose-Collins, „Cum se măsoară satisfacția clienților: 6 pași și indicatori cheie,” 2022.
- [37] A. L. Bogdan Halcu, „Dreptul la imagine în contextul distribuirii fotografiilor pe rețelele de socializare,” 2012.
- [38] Hilio Team, „Rețelele de socializare – dependență sau aliat în era vitezei,” 2023.
- [39] Altitudetvm, „Înțelegerea social media și beneficiile sale, impactul pozitiv și negativ al social media,” 2020.
- [40] M. Ahlgren, „25+ statistici și tendințe în rețelele sociale,” 2024.
- [41] Z. Muhammad, „Facebook and YouTube Are Still the Most Popular Platforms in the World,” 2023.
- [42] B. Galca, „Conectându-ne în lumea virtuală: Cum influențează mesajele și tehnologia relațiile noastre sociale,” 2023.
- [43] I. A. Curta, „Impactul transformărilor digitale ale comunicării în era digitală,” 2022.
- [44] College of Electronic and Information Engineering, Tongji University., „The Application of Blockchain in Social Media: A Systematic Literature Review,” 2022.
- [45] Transparency International Romania, „Guvernarea deschisă,” 2012.
- [46] Parlamentul European, „Rezoluția Parlamentului European referitoare la dialogurile cu cetățenii și participarea cetățenilor la procesul decizional al UE,” 2021.
- [47] Comisia Europeană, „Protejarea democrației,” 2023.
- [48] S. Sy, „Cartea Drepturilor Fundamentale,” 2017.
- [49] M. Tebies, „Contrabalansarea a două drepturi fundamentale, libertatea de exprimare și dreptul la viața privată,” 2019.
- [50] T. Saptefrati, „Buna guvernare: caracteristici, dimensiuni și metode de evaluare,” 2015.
- [51] R. Sava, „Protecția datelor personale în era digitală. Trecut, prezent, viitor,” 2024.
- [52] Microsoft Security, „Ce este securitatea datelor?,” 2024.
- [53] Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, „Prezentare generală”.
- [54] K. Collier, „More than 100 Romanian health care facilities taken offline after cyber attacks target hospitals,” 2024.
- [55] Centrul de răspuns la incidente de securitate cibernetică, „Prezentare generală”.
- [56] Strategia Națională privind Securitatea Cibernetică, „Cyber security strategy of Romania”.
- [57] Portal Legislativ, „LEGE nr. 190,” 2018.
- [58] L. Bertisan-Pop, „Știrile false și propagarea în mediul online a informației,” 2017.
- [59] I. Matei, „Vigilența pe internet,” 2022.
- [60] A. Momoc, „Fake News și Dezinformări,” 2023.

- [61] Novel Research, „Cum este perceput fenomenul fake news,” 2019.
- [62] B. Negoii, „Aspecte privind tehnicile de propagandă și manipulare mass-media,” 2011.
- [63] L. Barbu, „Fake News. Totul despre mecanismul știrilor false”.
- [64] Comisia Europeană, „Ce este o încălcare a securității datelor și ce trebuie făcut în cazul unei asemenea încălcări?”.
- [65] I. Iordache, „Managementul Operațiunilor de Securitate,” 2021.
- [66] F. Zeru, „Comunicarea guvernamentală din România prin intermediul rețelelor sociale – provocări, beneficii, recomandări,” 2021.
- [67] M. Stoica, „E-Government in Romania – a Case Study,” 2020.
- [68] D. Iordache, „Studiu de caz privind evaluarea impactului rețelelor sociale online în e-Guvernare.,” 2017.
- [69] Government Technology, „Understanding the Changing Role of Government Social Media,” 2021.
- [70] Oxford Internet Institute, „Social media manipulation by political actors an industrial scale problem,” 2020.
- [71] V. Baltac, „Smart cities—A view of societal aspects,” *Smart Cities*, vol. 2, nr. 4, 2019.
- [72] C. Vrabie, „E-Government 3.0: An AI Model to Use for Enhanced Local Democracies,” *Sustainability*, 2023.
- [73] M. Tegmark, *Life 3.0: Being Human in the Age of Artificial Intelligence*, Penguin books, 2017.
- [74] C. Vrabie, „Convergența securității digitale,” 2015.
- [75] „Provocările Comune în Analiza Datelor și Cum să le Depășești,” 2023.